

Strategie rozvoje cestovního ruchu města Velké Bí- lovice se zaměřením na vinařství

Eliška Létalová

Bakalářská práce
2019

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva
akademický rok: 2018/2019

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: Eliška Létalová
Osobní číslo: M16067
Studijní program: B6202 Hospodářská politika a správa
Studijní obor: Veřejná správa a regionální rozvoj
Forma studia: prezenční

Téma práce: Strategie rozvoje cestovního ruchu města Velké Bílovice
se zaměřením na vinařství

Zásady pro vypracování:

Úvod

Definujte cíle práce a použité metody zpracování práce.

I. Teoretická část

- Definujte základní teoretické pojmy týkající se regionálního rozvoje.
- Vymezte teoretická východiska cestovního ruchu a jeho propojení s regionálním rozvojem.

II. Praktická část

- Popište základní charakteristiky města Velké Bílovice.
- Provedte analýzu cestovního ruchu města.
- Provedte dotazníkové šetření mezi podnikatelskými subjekty, občany a návštěvníky města a vyhodnoťte data.
- Navrhněte projekty pro zlepšení cestovního ruchu města s využitím vinařské tematiky.

Závěr

Rozsah bakalářské práce: **cca 40 stran**
Rozsah příloh:
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

ASHWORTH, Rachel, George A. BOYNE a Tom ENTWISTLE. Public service improvement: theories and evidence. 1st ed. Oxford: Oxford University Press, 2010, 234 s. ISBN 978-0-19-157286-9.
FRANKE, Antonín et al. Zmírňování regionálních disparit prostřednictvím rozvoje cestovního ruchu. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2012, 312 s. ISBN 978-80-7357-718-6.
TITTELBACHOVÁ, Šárka. Turismus a veřejná správa. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2011, 200 s. ISBN 978-80-247-3842-0.
WOKOUN, R. a kol. Úvod do regionálních věd a veřejné správy. 2. rozš. vyd. Praha: Aleš Čeněk, 2008, 455 s. ISBN 978-80-7380-086-4.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Pavel Grebeníček, Ph.D.**
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva
Datum zadání bakalářské práce: **14. prosince 2018**
Termín odevzdání bakalářské práce: **14. května 2019**

Ve Zlíně dne 14. prosince 2018

doc. Ing. David Tuček, Ph.D.
děkan

RNDr. Pavel Bednář, Ph.D.
ředitel ústavu

LS.

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová/bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové/bakalářské práce bude uložen na elektronickém nosiči v příruční knihovně Fakulty managementu a ekonomiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou/bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen připouští-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové/bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové/bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

1. že jsem na diplomové/bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
2. že odevzdaná verze diplomové/bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně 14. 5. 2019

Jméno a příjmení: Eliška Létalová

ABSTRAKT

V této bakalářské práci se zaměřuji na rozbor cestovního ruchu ve vinařské obci Velké Bílovice. V úvodu mé práce se zabývám teoretickou stránkou regionálního rozvoje, cestovního ruchu a vinařstvím. Analyzuji informace o městě a jeho okolí, popisuji rozvoj vinařství ve městě a jeho vývoj. Na toto poté navazuje praktická část, která je tvořena analýzou cestovního ruchu města. Jak jsou ve městě řešena ubytovací zařízení a cyklostezky. A dále také zmiňuji kulturní akce a slavnosti pořádané ve městě. Na závěr práce stanovuji vyhodnocení dotazníkového šetření a na základě tohoto poskytuji možné opatření pro zlepšení a udržení cestovního ruchu ve městě.

Klíčová slova: strategie, cestovní ruch, Velké Bílovice, Jihomoravský kraj, rozvoj, vinařství, vinařský turismus

ABSTRACT

In this bachelor thesis, I am focusing on the analysis of the tourism in the wine municipality Velké Bílovice. The introduction is focused on the theoretical side of the regional development, tourism and viticulture. I analyze the information of the town and its surroundings, describe the evolution of the viticulture in the town, and its development. The introduction is followed by the practical part that is formed by the analysis of the tourism of the town, how the accommodations are managed and the paths for cycling. Furthermore I am mentioning the cultural events and festivals celebrated in the town. In the conclusion, I determine the evaluation of the questionnaire which is the basis for the possible measures for the improvement and sustainability of the community's tourism.

Keywords: strategy, tourism, Velké Bílovice, South-Moravia region, development, viticulture, wine tourism

Na tomto místě bych ráda poděkovala vedoucímu mé bakalářské práce Ing. Pavlu Grebeníčkoví, Ph.D. za jeho poskytnuté rady a připomínky při psaní mé bakalářské práce. Poděkování také patří těm, kteří mě při psaní bakalářské práce podporovali, poskytovali potřebné informace a pomáhali mi.

OBSAH

ÚVOD.....	9
CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE.....	10
I TEORETICKÁ ČÁST.....	11
1 TEORETICKÉ POJMY REGIONÁLNÍHO ROZVOJE	12
1.1 REGIONÁLNÍ ROZVOJ	12
1.1.1 Aktéři.....	13
1.1.2 Strategické plánování	14
1.1.3 Strategické dokumenty	15
1.2 REGIONÁLNÍ ROZVOJ NA ÚROVNÍ OBCÍ	16
1.2.1 Členění veřejné správy	16
1.2.2 Obec	18
1.2.3 Orgány obce	19
1.2.4 Rozpočet obce	20
2 DEFINICE CESTOVNÍHO RUCHU A KULTURY V KONTEXTU S REGIONÁLNÍM ROZVOJEM.....	23
2.1 CESTOVNÍ RUCH	23
2.2 KULTURA	24
2.2.1 Kulturní turismu	25
3 VYUŽITÍ VINAŘSTVÍ V CESTOVNÍM RUCHU	26
3.1 POJEM VINAŘSKÝ CESTOVNÍ RUCH A VINAŘSKÁ TURISTIKA	26
3.2 VYUŽITÍ VINAŘSTVÍ PRO ROZVOJ CESTOVNÍHO RUCHU V ČESKÉ REPUBLICE.....	26
3.2.1 Aktéři vinařské turistiky v České republice	27
3.2.2 Vinařský fond ČR.....	28
II PRAKTICKÁ ČÁST	29
4 ANALÝZA MĚSTA VELKÉ BÍLOVICE	30
4.1 ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKY MĚSTA	30
4.2 OBYVATELSTVO	30
4.2.1 Vývoj počtu obyvatel	30
4.2.2 Věková struktura obyvatelstva	31
4.2.3 Občanská vybavenost.....	31
4.3 VÝVOJ VINAŘSTVÍ VE MĚSTĚ.....	32
5 ANALÝZA CESTOVNÍHO RUCHU MĚSTA	34
5.1 UBYTOVACÍ ZAŘÍZENÍ	34
5.2 CYKLOSTEZKY A DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURA.....	37
5.3 SOUČASNÉ VYUŽITÍ VINAŘSTVÍ VE MĚSTĚ	38
5.3.1 Vinařský spolek.....	40
5.4 JINÉ KULTURNÍ AKCE A SLAVNOSTI	41
6 DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ	43
6.1 ZPRACOVÁNÍ A VYHODNOCENÍ ZÍSKANÝCH DAT	43
6.1.1 Struktura respondentů	43

6.1.2	Analýza společných otázek pro občany i návštěvníky	45
6.1.3	Analýza otázek pouze pro občany.....	50
6.1.4	Analýza otázek pouze pro návštěvníky	54
6.1.5	Shrnutí průzkumu.....	57
7	POZITIVNÍ A NEGATIVNÍ STRÁNKY	58
7.1	POZITIVA.....	58
7.2	NEGATIVA.....	58
8	NÁVRHY OPATŘENÍ VEDOUcí KE ZLEPŠENí CESTOVNíHO RUCHU VE MĚSTĚ S VYUŽITím VINAŘSKÉ TEMATIKY	59
8.1	VINAŘSKý FESTIVAL S HUDBOU	59
8.2	PROPAGACE AKCí A MĚSTA.....	60
8.3	PRO RODIČE S DĚTMI	62
	ZÁVĚR	64
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	66
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	69
	SEZNAM OBRÁZKŮ	70
	SEZNAM TABULEK.....	71
	SEZNAM GRAFŮ	72

ÚVOD

Nejen pro Českou republiku, ale také pro jiné státy je cestovní ruch a turistika důležitou součástí v hospodaření. Proto, aby byla tato oblast pro návštěvníky co nejzajímavější je nutné zvolit správnou strategii rozvoje. Oblast jižní Moravy je známá zejména vinařstvím. Návštěvníci sem přijíždějí za poznáním vín, ale také tato oblast láká za poznáním krajiny, tradic a způsobu života, kterým tady lidé žijí.

Pro mě jako obyvatele jižní Moravy je skvělá příležitost na toto téma zpracovat práci, která by měla mít podobu programu rozvoje a tím pádem ostatním tuto tematiku přiblížit. Program rozvoje je dokument, který má za cíl zanalyzovat současný stav obce a stanovit určité cíle rozvoje, které by měly vést k maximálnímu využití potenciálu města.

Jelikož město Velké Bílovice nemá zpracovaný žádný takový strategický dokument, rozhodla jsem se pro zpracování něčeho podobného a zaměřit se přitom na oblast vinařství a cestovního ruchu.

Práce je ze začátku zaměřena na teoretické pojmy a kontext regionálního rozvoje, cestovního ruchu a samotného vinařského turismu. V praktické části je zpracována socioekonomická analýza obce, opět se zaměřením na kulturu a cestovní ruch ve vinařství. Následuje dotazníkové šetření a jeho vyhodnocení. Práce je zakončena kapitolou s návrhy a opatřeními, kterými by se dal zlepšit a rozšířit cestovní ruch v souvislosti s vinařstvím a celkově kulturní život ve městě.

CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE

Cílem této práce je provést analýzu vybraného území a vytvořit návrhy pro rozvoj území a zlepšení z hlediska využití vinařství v cestovním ruchu. Dílčím cílem je tedy zpracovat socioekonomickou analýzu města a popsat vinařský cestovní ruch, jeho využití a navrhnout opatření, který povedou ke zlepšení a zkvalitnění života ve městě v rámci této problematiky.

V práci byl zpracován jak teoretický základ, tak i praktická část, který zahrnuje dotazníkové šetření zaměřené na území města a na závěr byly provedeny návrhy, které by měli vést k určitému zlepšení kultury a vinařskému cestovnímu ruchu města.

Cílem této analýzy, prostřednictvím dotazníků bylo zjištění spokojenosti obyvatel města a návštěvníků s momentálním stavem města, jeho cestovním ruchem, kulturou se zvláštním zaměřením na vinařskou tematiku.

V práci byla zpracována analýza současného stavu města, s hlediskem využití vinařství v cestovním ruchu.

Dotazník je zpracován písemnou formou a byl použit jako metoda pro sběr dat za účelem zjištění názorů aktérů rozvoje. Data byla zpracována a vyhodnocena do tabulek a grafů.

Na základě výsledků z dotazníků byly zpracovány návrhy a náměty pro další rozvoj města.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 TEORETICKÉ POJMY REGIONÁLNÍHO ROZVOJE

Tato část bakalářské práce se zaměřuje zejména na základní teoretické pojmy, souvisejících s regionálním rozvojem. Teorie je dále zaměřena na regionální rozvoj obecně a poté je blíže definována v kontextu s obcemi.

1.1 Regionální rozvoj

Regionální rozvoj je široký pojem, který lze obecně chápat jako zlepšování podmínek regionu tak, aby se udržoval či rostl blahobyt jeho obyvatel. Smysl rozvoje regionu je chápán široce a různým způsobem. Může jít o zlepšování podmínek v regionu tak, aby se udržoval či rostl blahobyt jeho obyvatel. Nebo také o zlepšování podmínek v hospodářské a sociální oblasti regionu. Není žádný univerzální návod na regionální rozvoj. Obecným kritériem při rozhodování o tom, jak nasměrovat úsilí o podpoře regionálního rozvoje je dlouhodobá udržitelnost, která se týká jak hospodářského rozvoje, který je spojený s růstem konkurenceschopnosti, tak i šetrného přístupu k životnímu prostředí, bez zbytečného plýtvání zdrojů regionu. (Maier, 2012, s. 170-172)

V souvislosti s poznáváním regionů a aplikací často velmi odlišných přístupů lze identifikovat tzv. více regionálních rozvoje. Praktický přístup definuje regionální rozvoj jako schopnost vyššího a lepšího využívání a zvyšování potenciálu daného prostoru. Z pohledu akademického přístupu lze regionální rozvoj vidět jako aplikaci dílčích vědeckých disciplín, jejímž cílem je hledání zákonitostí a nástrojů k ovlivnění regionálního rozvoje. (Krejčí, 2010, s. 13)

Oba tyto přístupy, jak praktický, tak i akademický se promítají do regionální politiky, která je brána jako součást státní politiky. Regionální politiku bychom mohli charakterizovat jako „*soubor opatření a nástrojů pomoci, kterých má dojít ke zmírnění nebo odstranění rozdílů v ekonomickém rozvoji dílčích regionů.*“ (Matoušková, Haluzka, Brandová, 1992)

Podle Ministerstva pro místní rozvoj ČR je jako obecný cíl regionální politiky považováno to, aby všechny regiony měly stejné šance a možnosti k využití jejich potenciálu. Toto tvrzení vychází z toho, že někdy samostatné tržní prostředí mnohdy nestačí k tomu, aby byl dostatečně zabezpečen vyvážený rozvoj na celém území státu. Pokud chce tedy stát vytvořit rovné šance pro obyvatele všech regionů, musí v určité míře přijímat opatření jak na státní, tak i na regionální a nadnárodní úrovni a ty povedou ke zmírnění regionálních dispa-

rit. Je-li cílem snížení rozdílů mezi regionu je tedy nutné vyjasnit v jakých oblastech. V opačném případě by jednání v situaci založené na objektivních podmínkách mohlo být kontraproduktivní a neefektivní. (GaREP, spol. s r.o., 2015)

1.1.1 Aktéři

Nedílnou součástí regionální politiky je vytvoření základního institucionálního rámce. Je tedy nutné rozlišit a stanovit relevantní aktéry regionálního rozvoje, jejich vzájemné vztahy, práva a povinnosti. (GaREP, spol. s r.o., 2015)

Hlavními aktéry regionálního rozvoje na jednotlivých úrovních jsou:

- zákonodárné složky státu
- výkonné složky státu
- regionální rady a orgány samosprávy
- řídicí a monitorovací orgány
- rozvojové agentury
- hospodářské a agrární komory, zájmová sdružení
- instituce veřejného sektoru
- soukromé subjekty. (Wokoun, 2008, s. 406)

Vzhledem k tomu, že se regionální politiky odvíjí od situace v obci, je nejvhodnější, aby se při stanovení okruhu aktérů postupovalo směrem „zdola nahoru“. V následujícím členění jsou uvedeny hlavní typy aktérů na základních prostorových úrovních.

Aktéři regionálního rozvoje na obecní úrovni, patří mezi ně obec, obcí zřizované organizace (školy, kulturní a sportovní zařízení), významní podnikatelé, u kterých jsou různá kritéria výběru (např. počet zaměstnanců), a zájmová sdružení. Tato úroveň má za úkol vykonávat činnost samosprávných orgánů obcí v oblasti místního rozvoje, řešit nadmístní problémy a definovat nadmístní programy a jejich participace na realizaci regionálních programů. (Wokoun, 2008, s. 406)

Aktéři regionálního rozvoje na mikroregionální úrovni jsou místní akční skupiny, obce a management svazku obcí.

Aktéři regionálního rozvoje na krajské úrovni, mezi které patří kraj, svazky obcí a místní akční skupiny. Dále také územní orgány státní správy, podnikatelská a nezisková

sdružení a vysoké školy. Orgány kraje tvoří na této úrovni základní jednotku při tvorbě a realizaci regionálního rozvoje v ČR. Ve spolupráci se zmíněnými svazky obcí a MAS mají za úkol zpracovávat a implementovat rozvojové programy, stanovovat regionální priority a ovlivňovat vývoj regionálních disparit v rámci kraje. (Wokoun, 2008, s. 405–406)

Aktéři regionálního rozvoje na státní úrovni, kde ústředním orgánem je Ministerstvo pro místní rozvoj. Dalšími aktéry na této úrovni jsou ostatní ministerstva, kraje, svazy měst a obcí a celostátní zájmová uskupení. (GaREP, spol. s r.o., 2015)

Úlohou této úrovně regionálního rozvoje je koncepční a výkonná činnost zákonodárných a výkonných složek státu, včetně zajištění prostředků státního rozpočtu a adekvátních legislativních opatření. (Wokoun, 2008, s. 405)

1.1.2 Strategické plánování

Plánování se dá definovat jako pokus o zvýšení výkonnosti na základě určitých změn v organizaci a jejím prostředí, stanovení cílů a vypracování strategie pro jejich dosažení. Všechny organizace se vlastně do určité míry zabývají plánováním, avšak jen volně a intuitivně. Naopak strategické plánování by mělo být jasné, systematické, výslovné plánování, které zahrnuje aplikaci vědeckých metod. (Ashworth, 2010, s. 61)

Strategické plánování není přesně definováno žádným českým právním předpisem. Činnost strategického plánování je orientována na vybrané dlouhodobé, tedy strategické cíle. Je zaměřeno celostně. Zabývá se tedy současně a rovnocenně rozvojem fyzických struktur v území a stejně tak i společenskými a ekonomickými procesy či změnami. Cíle a záměry strategického plánování se mohou týkat jak celku, tak i dílčí části.

Je to proces umožňující efektivní management rozvoje na všech úrovních územního uspořádání, a i jakékoliv ziskové a neziskové organizace. Směr dalšího rozvoje je dán celkovou vizí, prioritami a střednědobými nebo dlouhodobými cíli. Pro implementaci strategického plánu se většinou vypracovávají akční plány a ty pro jednotlivé záměry dokumentu identifikují vstupní podmínky, nositele jednotlivých úkolů, časový postup realizace, materiálové či jiné vstupy a hodnocení samotného projektu během uskutečňování i po jeho dokončení.

Jak už bylo napsáno, tak klíčovým momentem strategického plánovacího procesu je stanovení cílů. Společně stanovené cíle jsou výsledkem náročného procesu dohadování mezi jednotlivými subjekty a zájmovými skupinami o tom, jaká má být společná sdílená vize.

Výsledkem celého procesu dohadování by mělo být srozumění všech rozhodujících aktérů rozvoje o tom, co jsou společné priority, a tudíž o tom, na které cíle budou muset jednotlivé skupiny rezignovat, popřípadě hledat jejich naplnění mimo doménu společného zájmu. Strategické plánování je tedy především proces, teprve v druhé řadě je jeho výstup, tedy strategický plán. Tento plán může být spíše záznamem toho, k čemu účastníci procesu dospěli a na čem se dohodli.

Výstupy strategického plánování by měly vstupovat do programových rozvojových dokumentů a do nástrojů územního plánování. (Maier, 2012, s. 41-43)

1.1.3 Strategické dokumenty

Podmínkou kvalitní správy obce je právě využívání vhodných nástrojů. Jedním z nich jsou strategické dokumenty a územně plánovací dokumentace, ve kterých dochází ke stanovení rozvojových priorit a účelnému využití omezených zdrojů financování. Je potřeba rozlišit dokumenty strategické a územně plánovací. Strategické dokumenty jsou klíčové, ale musí respektovat reálné možnosti území. Právě promítnutí jejich záměrů do území řeší územně plánovací dokumentace, která je více technického rázu. (Binek, 2007, s. 90)

Strategický dokument je tedy základním nástrojem řízení a koordinace rozvoje území. Stanovuje základní rozvojové směry a cíle, kterých má být dosaženo, stejně tak stanoví cesty, kterými jich bude dosaženo. Klíčovým aspektem u tohoto procesu je sladění různorodých zájmů aktérů ve vztahu k rozvoji daného území, tak aby mohla být využita místní specifika a příležitosti a současně, aby nedocházelo k prostorovým či jiným konfliktům.

Z hlediska obecnosti a účelu můžeme rozlišovat tyto typy koncepčních dokumentů, strategii, program a plán, a to s ohledem na jejich věcný a zejména časový aspekt.

Strategie je dlouhodobý dokument, který určuje základní linie rozvoje daného území, pro něž daný subjekt strategii vytváří, a to ve všech základních tematických oblastech a na dlouhé období.

Program je střednědobý koncepční dokument, který vychází a navazuje na strategii a ve střednědobém horizontu vytyčuje opatření, která bude subjekt realizovat, aby dosáhl stanovených strategických cílů.

Plán je krátkodobý dokument prováděcího charakteru a v pravém slova smyslu ho už nelze považovat za strategický dokument. Je však nezbytným návazným dokumentem strategie,

protože konkretizuje vybraná opatření ve formě projektů a aktivit. Obsahuje harmonogram a stanovuje způsoby financování vybraných aktivit a projektů spolu s jejich rámcovými rozpočty.

Česká právní úprava se při vytváření koncepčních dokumentů regionálního rozvoje nijak významně nevěnuje nijak významně nevěnuje vymezení struktury, obsahu ani procesu. (GaREP, spol. s r.o., 2015)

Při tvorbě strategického dokumentu vycházíme ze zákona č. 128/2000 Sb. o obcích a ze zákona č. 248/2000 Sb. o podpoře regionálního rozvoje. (Wokoun, 2008, s. 448)

1.2 Regionální rozvoj na úrovni obcí

V této kapitole popíšeme samostatné členění veřejné správy. Kdo se účastní na veřejné správě, rozebereme členění na samosprávu a státní správu. Charakterizujeme pojem obec, její orgány a rozpočet.

1.2.1 Členění veřejné správy

Správu obecně, můžeme brát jako institucionalizované kontrolní a regulativní činnosti. Pojem lze chápat trojím způsobem. Můžeme to brát za zákonem stanovený, přesně ohraničený okruh záležitostí, které jsou přiřazeny některé organizační jednotce nebo přímo orgánu jako jejich působnost, kterou vždy vykonávají fyzické osoby. Toto se dá vyjádřit jako vykonávání úřadu nebo jako ustanovení orgánu, např. ministra, prezidenta, hejtmana apod. Dále to můžeme považovat za označení organizační jednotky, které je příkazána určitá věcná a územní působnost a pravomoc. A v neposlední řadě lze správu chápat jako soubor osob přidány orgánu na pomoc při výkonu jeho úřadu nebo funkce a tvoří zpravidla organizační jednotku, avšak bez pravomoci vydávat nařízení nebo správní akty.

Veřejná správa jako správa státu je členěna na státní správu a samosprávu, vykonávána příslušnými správními orgány, které mají postavení orgánů veřejné správy.

Státní správa je veřejnou správou uskutečňovanou státem. Státní správa je jádrem veřejné správy. Je odvozována od samotné podstaty, postavení a poslání státu až po realizaci státní moci. Představuje jednu z forem činnosti státu a to tu, jejímž posláním je realizace výkonné moci státu. Svou povahou je státní správa organizující a mocensko-ochrannou činností

státu, která v sobě zahrnuje jednak prvky klasického řízení, ale také prvky regulace, a to v nejobecnějším slova smyslu těchto pojmů.

Stát, jako subjekt veřejné správy vykonává státní správu prostřednictvím těchto státních orgánů:

- vláda
- ministerstva
- ostatní ústřední správní úřady
- odborné územní správní úřady
- veřejné ozbrojené sbory
- jiné veřejné sbory.

Podstatou realizace moci výkonné státní správy je provádění zákonů. Charakteristika státní správy jako podzákonné činnosti je poté bráno jako to, že je státní správa také zákony vázána. Je vázána v různé míře téměř celým právním řádem, respektive i právními předpisy, které správní orgány na základě zákonů a k jejich provedení vydávají. Dále vedle výkonného a podzákonného charakteru má charakter nařizovací. Projevuje se v závaznosti a vynutitelnosti normativních a individuálních správních aktů. (Nečadová, 2009, s. 50-55)

Samospráva představuje takovou část veřejné správy, která je uskutečňována jinými veřejnoprávními subjekty, než je stát. Jedná se o subjekty korporátního charakteru, které označujeme jako veřejnoprávní korporace. Kromě subjektů se samospráva od té státní liší také metodami a formami působení na tyto objekty. Hlavní odlišností spočívá v tom, že jde o prostředky, které nemají státně mocenskou povahu. Na druhé straně má však samospráva jako forma veřejné správy také podobné rysy jako státní správa. (Průcha, 2004, s. 9-17)

Územní samosprávu v České republice vykonávají obce, kraje, hlavní město Praha. Hlavní město má v tomto zvláštní postavení, protože je současně obcí i krajem. Předání části státní správy nestátnímu subjektu se nazývá decentralizace a výkon státní správy územním orgánem státu je nazvána dekoncentrací. Svým způsobem se územní samospráva přibližuje soukromé správě, a to především tím, že je zaměřena pouze na vlastní záležitosti. Se státní správou ji naopak spojuje to, že obecní, případně krajské záležitosti spadají do výkonu veřejné správy.

V první části, hlavy III. Zákon o obcích řeší zajištění přenesené působnosti tak, že stanoví:

- přenesenou působnost v základním rozsahu – má ji každá obec
- přenesenou působnost v rozsahu svěřeném pověřenému obecnímu úřadu – pro jmenovitě určené obce
- přenesenou působnost v rozsahu svěřeném obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností. (Nečadová, 2009, s. 56-57)

1.2.2 Obec

Obec je samosprávné společenství občanů a současně jako příslušný územní celek má postavení právnické osoby, vystupuje proto svým jménem a současně také nese odpovědnost za právní vztahy. Disponuje vlastním majetkem a financemi. Obec tedy hospodář samostatně za podmínek, které stanoví zvláštní právní předpisy. Sám zákon o obcích vymezuje podmínky pro hospodaření obcí jen rámcově.

Při výkonu místní správy jsou obce povolány k plnění úkolů, které jsou vymezeny tzv. působností obce. Působností obce se myslí právě vymezený okruh společenských vztahů, předmět, obsah a rozsah činností, ve kterých obec realizuje svoji pravomoc. Pravomoc znamená, že má oprávnění a právní povinnost, které jsou jí uloženy pro potřeby plnění úkolů obce. Jedná se o působnost samostatnou a přenesenou.

Samostatná působnost je klasická obecní samospráva, v jejímž rámci obec spravuje svoje záležitosti samostatně, je vázána jen na zákony a obecně závaznými právními předpisy, vydávanými ústředními orgány. Tato samospráva není státní správa, ale je to správa plně příslušející obcím jako veřejnoprávním korporacím územní samosprávy.

U přenesené působnosti jde o výkon státní správy, avšak o takový výkon, který stát nerealizuje přímo, ale nepřímo prostřednictvím obcí a jejich orgánů. Výkon přenesené působnosti se řídí zákony a ostatními obecně závaznými právními předpisy a v jejich mezích také usneseními vlády a směrnicemi ústředních orgánů státní správy. Přenesená působnost sice zahrnuje státní správu, u které stát vychází z toho, že patří jemu, ale jejich bezprostřední výkon považuje za vhodné svěřit obcím.

Obce jsou při výkonu státní správy rozděleny do tří kategorií:

- obce běžné – s běžným obecním úřadem
- obce s pověřeným obecním úřadem
- obce s rozšířenou působností.

Co se pravomocí obcí týče, tak je potřeba poukázat především na jejich oprávnění vydávat pro své územní obvody a k plnění úkolů právní předpisy. Předpisy přijímané v samostatné působnosti se nazývají obecně závazné vyhlášky, a vydává je zastupitelstvo obce. Předpisy přijímané v přenesené působnosti nazýváme nařízení, a přísluší je přijímat radě obce. Podmínkou platnosti těchto právních předpisů je, že musí být vyhlášeny. Vyhlášení je prováděno vyvěšením na úřední desce po dobu patnácti dnů. Účinnost poté předpis nabývá uplynutím patnácti dnů od vyvěšení na úřední desce. (Průcha, 2004, s. 49–52)

1.2.3 Orgány obce

Realizaci jak přenesené, tak samostatné působnosti obce mají na starosti orgány obce. Nejvyšším samosprávným orgánem a zastupitelským sborem obce je zastupitelstvo obce, od kterého je poté odvozeno postavení dalších orgánů obce, jimiž jsou rada obce, starosta a obecní úřad. Dále mezi orgány obce také patří i příp. zvláštní orgány zřizované na základě zvláštních předpisů.

Zastupitelstvo obce vykonává na základě zákona o obcích nejdůležitější pravomoci v oblasti samostatné působnosti. Zasedání zastupitelstva jsou veřejná, konají se podle potřeby, nejméně však jednou za tři měsíce. Zastupitelstvo je usnášeníschopné, je-li přítomna nadpoloviční většina členů. K platnosti usnesení dochází, pokud souhlasí rovněž nadpoloviční většina všech členů zastupitelstva.

Rada obce je výkonným orgánem v oblasti samostatné působnosti obce. Až na výjimky stanovené v zákoně jí vzhledem k tomuto postavení nepřísluší rozhodovat v oblasti přenesené působnosti. Rada obce se skládá ze starosty, místostarosty či místostarostů a dalších radních, kteří jsou voleni zastupitelstvem. Zasedání rady obce jsou na rozdíl od zasedání zastupitelstva neveřejná a rada se schází také dle potřeby a usnází se většinou hlasů svých členů.

Starosta je orgánem obce, který reprezentuje obec navenek a plní další úkoly, které mu ukládá zákon o obcích. Některé úkony vyžadující schválení zastupitelstva obce, popřípadě rady obce, může starosta provést až po jejich předchozím schválení, jinak jsou tyto právní úkony od počátku neplatné. Starosta je volen zastupitelstvem a jemu je i starosta ze své činnosti odpovědný. Starosta také svolává a řídí zasedání zastupitelstva, spolu s určenými ověřovateli podepisuje obecně závazné vyhlášky nebo jiná usnesení zastupitelstva obce. Dále připravuje, svolává a řídí schůze rady obce a společně i s pověřeným členem rady

podepisuje nařízení a příslušná usnesení rady. Pokud je starosta přesvědčen, že je samotné usnesení rady obce v otázkách samostatné působnosti nesprávné, je oprávněn pozastavit výkon tohoto usnesení a věc poté předložit k rozhodnutí nejbližšímu zasedání zastupitelstva obce. Pokud v dané obci není ustanoven tajemník obecního úřadu, tak je starosta ještě navíc v pozici nadřízeného všech pracovníků obecního úřadu a plní současně funkci statutárního orgánu zaměstnavatele podle zvláštních předpisů.

Funkci tajemníka obecního úřadu podle aktuálně platné právní úpravy zřizuje povinně jen u obcí, v nichž působí pověřený obecní úřad a dále v obcích s rozšířenou působností. U ostatních obcí je zřizování funkce tajemníka dle potřeby. Tajemníka jmenuje a odvolává starosta se souhlasem přednosta okresního úřadu. Avšak bez souhlasu přednosta okresního úřadu nelze tajemníka jmenovat ani odvolat, toto jednání by bylo neplatné. Tajemník obecního úřadu se za plnění úkolů obecního úřadu v samostatné i přenesené působnosti zodpovídá starostovi. Plní zejména dle pokynů starosty úkoly, které vyplývají z usnesení zastupitelstva a rady obce a také další úkoly vyplývající z jeho pracovní náplně. Řídí a kontroluje činnost zaměstnanců obce zařazených do obecního úřadu.

Obecní úřad je potom orgánem úředního typu, který zabezpečuje plnění úkolů obce úředního charakteru, a to jak v oblasti samostatné, tak v oblasti přenesené. Člení se na odbory a oddělení, z personálního hlediska je tvořen starostou, který stojí v čele obecního úřadu, místostarostou či místostarosty a dalšími zaměstnanci obce, kteří spadají pod obecní úřad, a to včetně tajemníka obecního úřadu. Zřizuje také úřední desku, která je umístěna na místě, které je veřejné přístupné. Úřední deska je zpravidla umístována na budově, v níž má sídlo obecní úřad.

Zvláštní funkci v organizaci obce má potom tzv. správce obce. Je zaměstnancem kraje a jeho úkolem je zabezpečit volby do zastupitelstva obce či volbu starosty.

Zákonná úprava postavení obcí zná také orgány zastupitelstva, jimiž jsou výbory zastupitelstva a orgány rady, jimiž jsou komise. (Průcha, 2004, s. 51–53)

1.2.4 Rozpočet obce

Jedním z dalších důležitých dokumentů obce je rozpočet obce. Plní současně několik funkcí. Je bilancí příjmů a výdajů, ročním finančním plánem a veřejným dokumentem. Při zpracování rozpočtu obce se vychází z rozpočtového výhledu. Ten obsahuje základní sou-

hrnné údaje o příjmech a výdajích a zejména o dlouhodobějších závazcích a pohledávkách. Dále také o finančních zdrojích a potřebách při dlouhodobě realizovaných záměrech obce.

Rozpočet je sestavován pro každý kalendářní rok zvlášť. Nejprve je na úřední desce zveřejněn návrh rozpočtu, a to nejméně po dobu 15 dnů před jeho projednáním v zastupitelstvu obce. Poté je návrh projednán a doporučen radou obce a finančním výborem ke schválení zastupitelstvu. Pokud nemá obec rozpočet schválený před prvním lednem, je tento rozpočet schválen jako rozpočtové provizorium.

Příjmy rozpočtu obce by měly být předem plánovatelné. Příjmy rozpočtu obce jsou tvořeny vlastními příjmy, dotacemi ze státního rozpočtu, cizími zdroji z tuzemska a zahraničí. (Jáč, 2010, s. 80-93)

Dělí se na daňové, dotační, nedaňové, a ty které pocházejí z dluhových nástrojů.

Daňové příjmy rozlišujeme na dva typy. Prvním, jsou ty příjmy, které představují nárok obce na část výnosů celostátně uvalených daní. Tyto daně jsou státem vybírány celoplošně na centrální úrovni a na základě předem stanovených koeficientů posílá obci příslušnou část. Proto rozlišujeme daně výlučné a sloučené. Výlučnou daní je ta, u níž je obec příjemcem stoprocentního výnosu. Například, daň z nemovitostí nebo daň z příjmů právnických osob, pokud je poplatníkem obce. Sdílené daně jsou DPH, jiné typy daně z příjmů právnických osob a všechny typy daně z příjmů fyzických osob. Druhým typem daňových příjmů jsou místní poplatky. Jde o jedinou povinnou platbu o jejíž zavedením rozhoduje samotná obec. Jsou to zejména poplatky za psa, za rekreační pobyt, za lázeňský pobyt, poplatky ze vstupného, z ubytovací kapacity, za provoz systému shromažďování, sběru, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů.

Dotační příjmy jsou také rozděleny na dva typy. První typ představuje dotace nárokové, které představují povinné platby centrální vlády za služby, které si u obcí tzv. objednala. Jednak jde o dotace na výkon státní správy a jednak také o účelové dotace (dotace o místo v domovech důchodců, příspěvek na školství nebo dotace na dávky sociální péče). Druhý typ představuje dotace nenárokové, jejichž získání se váže na splnění určitých předpokladů a na rozhodnutí centrální nebo jiné autority. Pomocí nenárokových dotací jsou většinou financovány investiční aktivity obcí.

Nedaňové příjmy obce zahrnují příjmy z prodeje a pronájmu vlastního majetku a z majetkových práv. Dále sem patří příjmy z výsledků vlastní hospodářské činnosti, např.

technické činnosti, provozu parkovišť). Mimo tyto příjmy sem patří i příjmy z hospodářské činnosti právnických osob, které obec zřídila, založila nebo v nich má majetková práva. Jsou to zejména příspěvkové organizace, obchodní společnosti, školské právnické osoby, veřejné výzkumné instituce, veřejné neziskové organizace.

Dluhové příjmy obce jsou na rozdíl od daňových, nedaňových a dotačních příjmů příjmy návratné a jejich inkasování zatěžuje výdajovou stránku rozpočtu. Jedná se o úvěry a půjčky.

Nejjednodušeji lze poté příjmy rozdělit na běžné a vlastní. Běžné příjmy se každý rok opakují a vážou se k běžné činnosti obce. Vlastní příjmy závisejí na činnosti obce, např. na pořizování nebo prodeji dlouhodobého majetku. (Císařová, Pavel, 2008, s. 63–66)

Výdaje rozpočtu obce tvoří všechny nenávratné platby na běžné i kapitálové účely, opětovné i neopětovné, a poskytované návratné platby. Podíl jednotlivých výdajů se mezi obcemi liší. Záleží to na velikosti obce, počtu jejich obyvatel a dalšími faktory. Z výdajů obce se zejména hradí:

- závazky vyplývající pro obec z plnění povinností uložené zákonem a z uzavřených smluvních vztahů v jejím hospodaření a ze smluvních vztahů vlastních organizací
- výdaje na vlastní činnost obce a výdaje spojené s výkonem státní správy
- závazky v rámci spoluprací s jinými obcemi nebo s dalšími subjekty
- úhrada úroků z přijatelných půjček a úvěrů
- výdaje na emise vlastních dluhopisů
- výdaje na podporu subjektů, které provádějí veřejné prospěšné činnosti a na podporu soukromého podnikání prospěšné pro obec
- splátky přijatých půjček, úvěrů a návratných výpomocí a splátky jistiny vlastních dluhopisů jejich vlastníkům
- jiné výdaje, uskutečněné v rámci působnosti obce, včetně darů a příspěvků na sociální nebo jiné humanitární účely. (Jáč, 2010, s. 86–93)

2 DEFINICE CESTOVNÍHO RUCHU A KULTURY V KONTEXTU S REGIONÁLNÍM ROZVOJEM

Kapitola blíže definuje pojem cestovního ruchu a kultury spojené s regionálním rozvojem a také s pojmem kulturní turismus.

2.1 Cestovní ruch

Cestovní ruch je složitý, vnitřně mnohočetný a bohatě strukturovaný sociálně-ekonomický jev, což znamená, že se jedná o souhrn ekonomických a sociálních aktivit a vztahů souvisejících s uspokojováním části lidských potřeb. Tato jeho charakteristika má velký význam pro regionální rozvoj a je určující pro obsah i formu řízení cestovního ruchu v územních celcích a zejména v destinacích cestovního ruchu. Ekonomická podstata cestovního ruchu je dána tím, že je součástí obecné kategorie ekonomika na úrovni makroekonomické i mikroekonomické a je součástí tvorby i spotřeby. Sociální znamená, že subjektem cestovního ruchu je člověk, společnost, a že cestovní ruch je výrazem jednání člověka, jeho potřeb, zájmů a úmyslů a jejich uspokojování, a je tudíž jednou z možností uspokojování určitých lidských potřeb.

Podle Páskové a Zelenky existují různé druhy a formy cestovního ruchu. Pro sjednocení pohledu na to, co jsou druhy a formy cestovního ruchu, je níže uvedena definice z Výkladového slovníku cestovního ruchu. (Pásková, Zelenka, 2012,)

Druh cestovního ruchu – jsou to např. místa realizace cestovního ruchu (domácí a zahraniční, mezinárodní cestovní ruch), doby trvání pobytu – kritériem je hranice tří (resp. čtyř) přenocování (krátkodobý, dlouhodobý cestovní ruch), způsobu zabezpečení cesty a pobytu, převažujícího prostředí pobytu (městský, venkovský, lázeňský, přírodní, vodní cestovní ruch aj.).

Forma cestovního ruchu je typ cestovního ruchu, kde je klíčovým kritériem motivace návštěvníka. Základními formy cestovního ruchu jsou rekreační, pobytový, lázeňský, lovecký, poznávací, socio-profesní (profesně orientovaný, např. obchodní, kongresový cestovní ruch) aj. (Franke, 2012, s. 4–26)

2.2 Kultura

„Kultura je „souhrn duchovních a materiálních hodnot vytvořených a vytvářených lidstvem v celé jeho historii. Duchovní kultura je soubor výsledků činnosti lidské společnosti v oblasti vědy, umění a společenského života vůbec v určitém historickém období.“ Toto je definice, kterou J. Kraus použil v jeho slovníku. (Kraus, 2005, s. 458)

Kultura je významným faktorem života naší společnosti, který podstatnou měrou napomáhá její integraci jako celku. Přispívá k rozvoji na úrovni intelektuální, emocionální i morální každého občana a plní v tomto smyslu výchovně vzdělávací, socializační, enkulturační (osvojení si kultury), významné kreativní a hodnototvorné funkce. Kultura je v tomto případě prostředkem přenosu informací mezi generacemi a utváří základní identitu jedince.

Kultura v nejširším pojetí hovoří zejména o kulturním dědictví. Kulturní dědictví spolu s přírodou a životním prostředím představuje takové základní národní a společenské hodnoty, které mohou plnit funkci atraktivity pro oblast turismu.

Kulturní dědictví je zde poté rozděleno na složky lokální kultury (hmotné a nehmotné).

Hmotné prvky kultury:

- stavební kulturní památky
- lidová architektura
- panská sídla (hrady, zámky, paláce)
- technické a vojenské památky
- umělecké, uměleckořemeslné a ostatní drobné památky
- drobné artefakty (lidové kroje, kulturní tradice, historický nábytek)
- kulturní krajina, historické zahrady, parky
- archeologické památky
- tradiční gastronomie či tradiční výrobní postupy

Nehmotné prvky kultury:

- lokální způsob života obyvatel
- náboženský a spolkový život
- tradiční zvyky a oslavy

- ostatní nemateriální složky lokální kultury (nářečí, místní pověsti, rituály, hudba, tanec)

Kultura se stává důležitým faktorem oblíbenosti lokality a klíčovým faktorem při posilování místní a regionální atraktivnosti. Kulturní aktivity mají na místní úrovni přímé a nepřímé ekonomické dopady na rozvoj území. Pod přímými dopady si můžeme představit zejména příjmy a zaměstnanost v sektoru kultury generované jak z přímých výdajů na kulturní aktivity, tak z výdajů na služby, které jsou s těmito aktivitami spojené. Nepřímé dopady poté zahrnují příjmy z kulturního turismu (výdaje turistů na ubytování, stravování, dopravu atd.).

Kulturní produkty neboli služby a výrobky využívající místní zdroje se jen omezeně prosazují na národní či mezinárodním trhu. Na místní úrovni je však naopak žádoucí, aby kulturní produkty vytvářely specifickou nabídku, která má za úkol podpořit kulturní aktivity jednotlivých regionů.

Kulturní aktivity na místní úrovni mají významný sociální dopad a přispívají ke zlepšení komunikace mezi různými etnickými a sociálními komunitami.

2.2.1 Kulturní turismu

Kultura je již dlouhou dobou také velmi silně spjata s turismem. Kulturní turismus definujeme jako šetrné využití kulturně-historických monumentů a artefaktů, lidských sídel, projevů životních stylů a tradic pro rozvoj turismu, jejichž cílem je rozšířit a prohloubit porozumění specifičnosti jednotlivých regionů prostřednictvím komunikace mezi obyvateli a návštěvníky.

Kulturní turismu má dvě základní kategorie: heritage turismus neboli památkový turismus, který je zaměřený na kulturní a historické dědictví, a art turismus, zaměřený na soudobé kulturní projevy. (Tittelbachová, 2011, s. 120–142)

3 VYUŽITÍ VINAŘSTVÍ V CESTOVNÍM RUCHU

V této části bakalářské práce se věnuji pojmu vinařský cestovní ruch a vinařská turistika. Hovořím v kontextu s těmito pojmy jak z hlediska všeobecného, tak z pohledu České republiky.

3.1 Pojem vinařský cestovní ruch a vinařská turistika

Vinařský cestovní ruch nebo také turismus vinařský je součástí kulturního turismu. Jeho cílem jsou návštěvy vinic, vinařství, vinařů a vinných sklepů spojené s degustací vín a večerním posezením, lidovou hudbou, výkladem sklepmistra či sommeliera. Vinařský cestovní ruch je provázán spolu s programy, které jsou spojené s návštěvami památek, kulturních akcí, s pěší turistikou a cykloturistikou.

Je to forma cestovního ruchu, kdy jeho účastníci jsou motivováni poznáváním způsobu pěstování vína v tradičních vinařských oblastech spojené s ochutnávkami vína, oživené atmosférou vinařských sklepů, vináren, vinoték a v neposlední řadě s nákupem těchto vín. Podle Halla a Sharplese je vinařský cestovní ruch také brán jako návštěva vinohradů, vinných sklepů, vinařských závodů a festivalů spojených s ochutnávkou vín. (Hall, Sharples, 2002, s. 3)

Vinařská turistika má však vzhledem k uvedeným predispozicím sezónní charakter, a to v letní sezóně. (Arts Lexikon, 2014)

3.2 Využití vinařství pro rozvoj cestovního ruchu v České republice

V České republice patří vinařská turistika k poměrně mladým turistickým aktivitám. Přestože má pěstování vinné révy u nás již dlouholetou tradici, tak se víno jako turistický produkt začalo ve větší míře prosazovat až teprve nedávno. (Arts Lexikon, 2014)

Počátky vinařské turistiky můžeme hledat především na jižní Moravě, kde je pěstování vína svázáno se specifickou venkovskou kulturou a lidovou architekturou. V současné době je vinařská turistika úzce spjata, jak s různými formami aktivního turismu jako je například pěší turistika, cykloturistika a také rekreační pobyty u vody spojené s návštěvou kulturních, historických a přírodních památek a dalších. Na jižní, jihozápadní a jihovýchodní Moravě byla vytvořena síť Moravských vinařských stezek, které jsou dlouhodobým pro-

jektem rozvoje vinařství, udržitelné venkovské turistiky a podporou malých a středních podnikatelů.

Vinařský prostor v České republice je rozčleněn dle znění Zákona o vinohradnictví a vinařství na vinařskou oblast Morava a vinařskou oblast Čechy. Vinařská oblast Čechy, která se rozkládá v okolí Mělníka, Litoměřic a Mostu. Ovšem největší potenciál pro vinařskou turistiku a největší počet registrovaných vinic v České republice nachází na jihu Moravy ve vinařské oblasti Morava. Tato oblast se dělí na čtyři podoblasti, Znojemskou, Velkopavlovickou, Mikulovskou a Slováckou. V ČR bylo poté na základě pevně daných kritérií vymezeno celkem 378 vinařských obcí.

A právě seznam obcí se stal základním zdrojem pro vytvoření databáze obcí, které jsou významné pro vinařskou turistiku. Nejprve jim byly přiděleny plochy vinic, počty pěstitelů a počty turisticky využitelných lůžek. Následně potom na základě dostupných informací byla zvolena prahová hranice třiceti a více míst ve vinném sklípku, popřípadě vinotéce, sloužící ke komerčnímu využití v pohostinství s pravidelnou otevírací dobou nebo bez pravidelného provozu s možností otevření po dohodě. Dle těchto zvolených kritérií a jejich výše kvality byly poté jednotlivé obce rozčleněny na:

- obce s velkým významem pro vinařskou turistiku
- obce s významem pro vinařskou turistiku
- obce s menším významem pro vinařskou turistiku.

3.2.1 Aktéři vinařské turistiky v České republice

Mezi nejvýznamnější aktéry vinařské turistiky v České republice patří Svaz vinařů České republiky, který byl založen v roce 1993. Ten prostřednictvím jednotné organizace hájí zájmy pěstitelů hroznů a výrobců vína u nás i v zahraničí. Svaz se podílí na legislativním procesu nového vinařského zákona a předpisů EU. Členové jsou právnické i fyzické osoby podnikající v oboru a drobní vinaři prostřednictvím vinařských spolků v obcích.

Velmi důležitým aktérem jsou také samotné obce, mikroregionální sdružení (dobrovolné svazky obcí), a také jednotliví pěstitelé a producenti vína.

Na propagaci vinařské turistiky se velmi těžce podílí také Vinařský fond České republiky, zřízen zákonem č. 50/2002 Sb. Úkolem tohoto fondu je podporovat vinařství a vinohradnictví v rámci evropských struktur. (Vystoupil J. a kol., 2006, s. 76)

3.2.2 Vinařský fond ČR

Jedním z podpory vinařství v České republice patří určitě Vinařský fond. Podporuje marketing vína, rozvoj vinařské turistiky a informuje veřejnost o vinohradnictví a vinařství a pracuje na podobné bázi jako instituce v ostatních vinařských zemích Evropy.

Fond je zřízen zákonem č. 321/2004 Sb. o sídli v Brně. Je to právnická osoba, která hospodaří s vlastním majetkem a při rozhodování o povinnosti zaplatit odvod podle tohoto zákona nebo o žádostech o poskytnutí podpor má postavení orgánu veřejné moci.

Hlavními úkoly jsou:

- podpora marketingu vína, prodej produktů a ochranu označování vína dle zeměpisného původu
- informovat veřejnost o vinohradnictví a vinařství a o dalších významných skutečnostech souvisejících s vinařstvím a vinohradnictvím
- podporovat uchovávání a rozvoj vinohradnictví a vinařství jako významné součásti evropského kulturního dědictví
- podporovat rozvoj turistiky v oblasti vinohradnictví a vinařství.

Stěžejní aktivitou fondu je komunikační kampaň značky „Vína z Moravy, vína z Čech,“ která má pod sebou vína domácí produkce. Součástí toho je vydávání nejrůznějších propagačních materiálů, propagace v médiích, na prodejních místech atd. Dále podporuje realizaci řady akcí spojených s vinařskou tematikou jako jsou vinobraní, výstavy, otevřené sklepy, semináře po celé republice.

Prostředky Fondu jsou tvořeny zejména odvody za víno a vinice a zákonnými příspěvky státu.

Fondy se skládá z Rady Vinařského fondu, ve které je předseda JUDr. Bohumil Šimek a místopředseda JUDr. Michal Hašek a z devíti členů. Ředitelem Vinařského fondu je Ing. Jaroslav Machovec. Dalším orgánem Vinařského Fondu je Dozorčí rada, která má za předsedu MUDr. Miloslava Janulíka a místopředsedou je Ing. Pavel Kováčik. Zbytek tvoří pět členů. (Vinařský Fond České republiky, 2006-2018)

II. PRAKTICKÁ ČÁST

4 ANALÝZA MĚSTA VELKÉ BÍLOVICE

Jedná se o analytický profil města, který představuje současný pohled na město a jeho charakteristiky. Sekce související se zaměřením práce, kultury a cestovního ruchu města provázané s vinařstvím jsou popsány v samostatných kapitolách.

4.1 Základní charakteristiky města

Město Velké Bílovice leží v mírném údolí otevřeném na západ k Pavlovským vrchům. Rozkládají se poblíž komunikační spojnice Brno – Břeclav. Velké Bílovice leží v nejatraktivnější oblasti jižní Moravy s nadmořskou výškou 176 m n. m., katastrální výměrou 2572 ha a počtem obyvatel 3899 (údaje z roku 2016). V jejich bezprostřední blízkosti se také rozkládá Lednicko-valtický areál, který je považován za nejrozsáhlejší člověkem vymodelovanou krajinu ve střední Evropě. Díky své poloze na rozhraní Dolnomoravského úvalu a Středomoravských Karpat jsou Velké Bílovice známy především svojí zemědělskou výrobou, která má hluboké historické kořeny především v oblasti vinařství a ovocnářství. (Čech, 2016, s. 8)

4.2 Obyvatelstvo

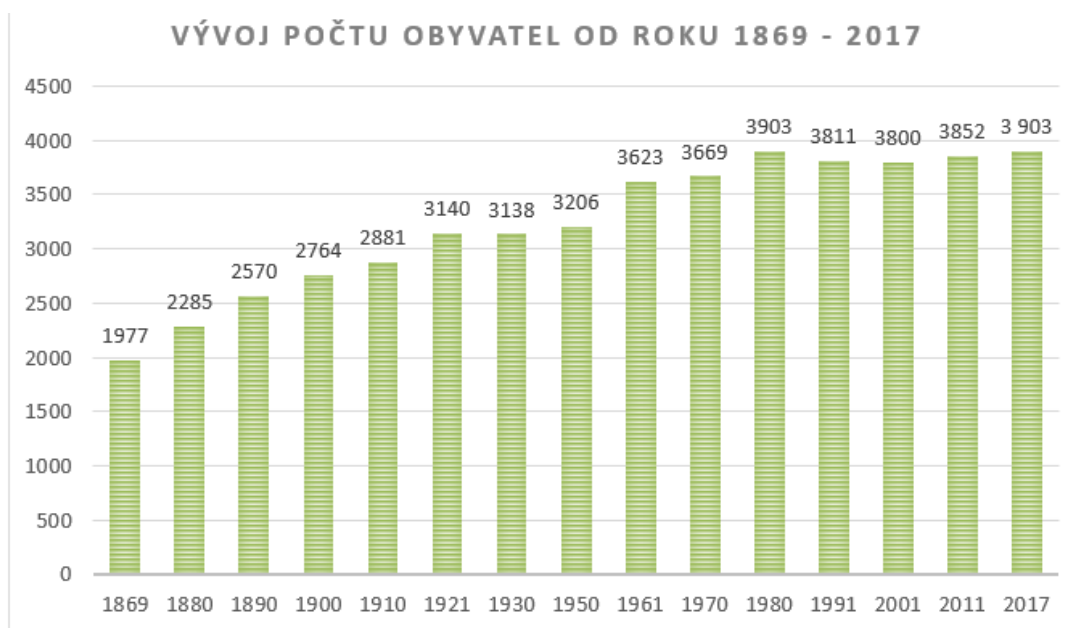
Analýza obyvatelstva obsahuje vývoj počtu obyvatel a věkovou strukturu obyvatelstva ve Velkých Bílovicích a popis občanské vybavenosti města.

4.2.1 Vývoj počtu obyvatel

Dle dostupných statistických údajů z roku 1961 žilo ve Velkých Bílovicích 3623 obyvatel. Od tohoto roku pak docházelo průběžně k nárůstu počtu obyvatel, a to až do roku 1981, kdy žilo ve Velkých Bílovicích 3909 osob, což byl tehdy nejvyšší počet obyvatel v historii města. V roce 2011 se konalo sčítání lidu, domů a bytů, tehdy žilo ve městě 3852 obyvatel, a bylo zde 1243 domů a bytů.

Změna počtu obyvatel při srovnání údajů z těchto období není nijak výrazná, zejména pokud jde o srovnání za posledních deset let (v roce 2006 žilo ve městě 3748 osob). Nárůst počtu obyvatel je ovlivněn také rostoucím počtem cizinců s trvalým pobytem ve městě i počtem přistěhovaných, což činí průměrně 43 osob za rok. Naproti tomu je téměř shodný počet odstěhovaných osob, kterých počet činí 45 osob.

Vliv na změny počtu obyvatel v posledních patnácti letech má i počet nově narozených dětí. Ve srovnání s obdobím let 1956-1983, kdy se narodilo průměrně 68 dětí za rok, tak to v období 2000-2015 bylo jen okolo 40 dětí za rok. Počet zemřelých občanů je z hlediska dlouhodobého sledování přibližně stále stejný, a to okolo 40 osob za rok, zatímco počet narozených dětí je přibližně poloviční. (Čech, 2016, s. 9)

Obrázek 1 - Vývoj počtu obyvatel od roku 1869-2017 (zdroj: Velké Bílovice, město v kraji vinohradů, ČSÚ)

4.2.2 Věková struktura obyvatelstva

Na začátku roku 2016 žilo ve Velkých Bílovicích 3899 obyvatel, jejich průměrný věk činil 41,5 roku, průměrný věk mužů 40,3 roku a průměrný věk žen 42,7 roku. Nejpočetněji byla zastoupena skupina obyvatel ve věku 35-39 let, kterých žilo ve městě 339, za ní následuje věková skupina obyvatel ve věku 40-44 let s počtem 333, dětí ve věku 0-14 let žije ve Velkých Bílovicích 605. (Čech, 2016, s. 9)

4.2.3 Občanská vybavenost

Velké Bílovice patří svými službami a vysokým stupněm občanské vybavenosti na přední místo mezi obcemi okresu Břeclav, a to nejen z hlediska infrastruktury, ale i služeb. Město má vybudovanou čistírnu odpadních vod, veřejnou kanalizaci i rozvod pitné vody na celém

území města, kulturní dům, zdravotní středisko s ambulancemi obvodních i specializovaných lékařů, domov pro seniory, základní i mateřskou školu, základní uměleckou školu, muzeum, městskou knihovnu, smuteční obřadní síň.

K tomuto disponují také potřebným ubytovacím i gastronomickým zázemím, kde ve městě poskytují své služby restaurace a hotely, a mimoto lze tuto nabídku využít i v řadě místních vinařství, penzionů a vinných sklepů. Kromě těchto služeb je možné využít ve městě bankomaty, najdeme zde dvě nákupní střediska, potřeby pro vinaře, prodejnu a opravnu kol a další. V centru města je zřízeno turistické informační centrum. Ve městě je k dispozici i možnost využití tenisových kurtů a fotbalového hřiště na sportovním areálu Na Fabiáně nebo přírodního sportovního areálu Křástelka. Rybáři velmi často vyhledávanou lokalitou je rybník Velký Bílovec. (Čech, 2016, s. 16)

4.3 Vývoj vinařství ve městě

Vinohradnictví a vinařství má ve Velkých Bílovicích dlouhou historii, která sahá stejně jako v okolních obcích minimálně do 13. století, i když doklady o tomto tvrdí, že na území regionu se réva pěstovala podstatně dříve. Největšího rozmachu však vinařství dosáhlo ve století šestnáctém, a to především v jeho druhé polovině, a začátkem století sedmnáctého. Na jižní Moravě bylo touto dobou více vinohradů už jen v Hustopečích u Brna, kde se se pěstovalo o cca 200 ha víc než ve Velkých Bílovicích.

Doslova pohromou pro obyvatelstvo však byla třicetiletá válka, která měla katastrofální dopad právě i na rozvoj vinohradnictví. Před třicetiletou válkou bylo ve Velkých Bílovicích vinohrady osázeno 58 procent dnešního katastru města a obdělávalo se něco přes 2650 měřic (cca 508 ha) poddanských vinohradů, po válce to pak zbylo pouze 100 měřic (19 ha), tedy necelá čtyři procenta původního stavu.

V polovině 19. století se ve Velkých Bílovicích víno pěstovalo přibližně na 247 ha, kolem roku 1840 se z velkobílovických vinic produkovalo přibližně 80 tisíc litrů vína.

Na původní vinohrady se však blížila nová pohroma a to tehdy, koncem 19. století a začátkem dvacátého se s introdukcí americké révy a jejího křížení s révou evropskou rozmohly choroby a hmyz, které začaly decimovat původní vinohrady. V polovině 19. století to bylo padlí révové, kolem roku 1900 peronospora, ale především mšička révokaz. Toto vše mělo

tedy za následek, že v roce 1911 se v Bílovicích nacházelo pouze 130 ha vinogradů a do roku 1924 byly tímto způsobem zničeny téměř všechny původní vinohrady na Moravě.

Po první světové válce začala významná inovace ve výrobě výsadbového materiálu. Odrůdy evropské révy se začaly štěpovat na podnože révy americké, která byla vůči révokazu odolná. Ve Velkých Bílovicích se o obnovu vinic tehdy zasloužila Vinařská besídka založená na podzim roku 1922. Tento nový způsob výsadby se však prosazoval velmi těžce, což bylo ovlivněno z části vysokou cenou za sazenice, daní z vína a v té době také lukrativnějším pěstováním polních plodin.

. V souvislosti s tímto v roce 1968 začaly velkorysé úpravy terénu pro přijatelnější způsob obdělávání velkou mechanizací, se současným záměrem provádění protierozních opatření. V průběhu fungování družstva bylo ve viničních tratích tímto způsobem upraveno pro účely výsadby vinogradů cca 160 ha půdy.

Za pomoci dotací ministerstva zemědělství i Vinařského fondu a také zařazením tratí s výsadbou vinogradů do „viničních hor“ nastal tehdy pro vinařství nebyvalý rozvoj. Ve větší míře se začaly díky tomu vysazovat vysoce kvalitní a žádané odrůdy, např. Ryzlink rýnský, Rulandské bílé, Rulandské šedé, Chardonnay, dále se ještě vysazovaly odrůdy Müller Thurgau, Vlašský ryzlink, Veltlínské zelené, Tramín červený, Sauvignon, Hibernál aj.

Podle záznamů z roku 2006 bylo tehdy ve Velkých Bílovicích na Ústředním a kontrolním ústavu zemědělském registrováno 806 ha vinic. Během tří let došlo ke zpřesnění registrace, starší vinohrady se klučily, a byly prováděny rozsáhlé obnovy porostu. V dubnu roku 2010 bylo na katastru Velkých Bílovic evidováno 704 ha vinic s 1039 pěstiteli, koncem roku 2012 pak 723 ha s počtem pěstitelů 1011. V současné době v poměru celkové plochy vinic v ČR vinice ve Velkých Bílovicích tvoří více než čtyři procenta osázených ploch. V celé historii místního vinohradnictví je toto největší výměra pěstovaných vinic a Velké Bílovice jsou tak největší vinařskou obcí v České republice.

V roce 2016 bylo zde evidováno 1011 pěstitelů révy, více než 650 vinných sklepů a téměř 50 velkých vinařství. Ve tomto městě je tak s pěstováním hroznů a výrobou vína spojena téměř každá místní rodina. Velké Bílovice jsou úzce spjaty i se Svazem vinařů České republiky, který zde sídlí a významně se podílí na podpoře vinařství a vinohradnictví moravských i českých regionů. (Čech, 2016, s. 166-170)

5 ANALÝZA CESTOVNÍHO RUCHU MĚSTA

Velké Bílovice jsou bytostnou součástí jižní Moravy s pestrým společenským a kulturním životem. Blíže zde popisují množství ubytovacích zařízení ve městě, cyklostezky pro turisty i obyvatele. Charakterizují spolek vinařů z Velkých Bílovic a současné využití vinařství pro kulturní život ve Velkých Bílovicích a samotné kulturní akce pořádané na území města.

5.1 Ubytovací zařízení

K pokrytí infrastruktury ubytovacích zařízení ve Velkých Bílovicích přispívá nemalý počet ubytovacích zařízení. Hotel Akademie, ke kterému patří i Vila Jarmila disponuje 51 pokoji, 7 seminárními sály, restaurací, barem, letní terasou, bowlingem, relaxačním centrem a sklepní vinárnou. Hotel Mádl má k dispozici 14 pokojů, z toho 2 jsou luxusní apartmány a jeden pokoj zřízen pro invalidy.

K penzionům se řadí JR penzion „Mezi sklepy“, Penzion sklep U Františka, Penzion Mlýn, Penzion Osička, Penzion Vinařství David Osička, Penzion Vinovit, U Habána, U Hroznu, U školy, Vinařský penzion Přední hora, Vinařství a ubytování Pavel Lebloch, Vinný sklep a penzion U Vinohradu a ubytování Zemánek Petr, které nabízí ubytování ve dvou penzionech Penzion Anděl, který poskytuje kapacitu 10 osob a Penzion Sluníčko s kapacitou 6 osob.

Oblíbený je také Vinařský dům Vinařství Petr Skoupil, který poskytuje ubytování v 16 pokojích o 47 lůžkách. Velmi oblíbenou věcí se v posledních letech stalo ubytování přímo ve vinných sklepech. Ve Velkých Bílovicích k těm nejznámějším patří, Na Vyhlídce, Ubytování Motosklep, Ubytování Erik Lanžhotský, Ubytování Na sklepě u Dalibora, Ubytování Na Výsluní, Ubytování Obzor, Ubytování Šmídovi, Vinné sklepy Monty, Vinný sklep Pod vinohradem, Vinný sklep u Mařáků, Vinný sklep u Osičků. Většinou se jedná o menší ubytování o kapacitě lůžek pro cca 6 až 15 osob. (Velkobílovičtí vinaři, spolek, 2019)

Obrázek 2 - Hotel Akademie (zdroj: <http://www.hotelakademie.cz>)

Obrázek 3 - Pension Mlýn (zdroj: <http://www.jizni-morava.info>)

Obrázek 4 - Vinařství Petr Skoupil (zdroj: <https://www.topvinarskycil.cz>)

Obrázek 5 - Vila Jarmila (zdroj: <http://www.hotelakademie.cz>)

Obrázek 6 - Vinný sklípek Na Vyhlídce (zdroj: <http://www.sklipekmorava.cz>)

5.2 Cyklostezky a dopravní infrastruktura

Město Velké Bílovice nabízí ideální podmínky pro cykloturistiku a turistiku. Cyklisté si mohou vybrat větší či menší okruhy pro výlety. Výlet sady a vinicemi po Velkopavlovické vinařské stezce nebo 242 km dlouhou trasou od svahů Bílých Karpat na východě až po národní park Podyjí. Naučná vinařská cyklotrasa, který vede mezi vinicemi a vinnými sklepy je dlouhá 5 km. Je lemována drobnými stavbami jako jsou altánky, kaplička atd.

Nabízí se také stezka mezi sklepními tratěmi Belegrady, Pod Předníma a Purýnky. Celá stezka je přibližně 15 km dlouhá a projedete všechny tři sklepní tratě a také většinu viničních tratí. Na stezce je pro turisty deset odpočinkových míst se třinácti informačními tabulemi, které se vztahují k vínu, výrobě vína, pěstovaným odrudám a k zajímavým místům na trase či tradičním vinařským a kulturním akcím ve městě.

Z Velkých Bílovic se dále dá po silnici III. tř. č. 423 směrem na Moravský Žižkov přes Prušánky, Nový Poddvorov a Čejkovice dojet zase zpět do Velkých Bílovic k Habánským sklepům. Během cesty mají cyklisté na dohled prušáneckou sklepní trať Nechory. V Čejkovicích poté mohou navštívit místo, kde žil náš první prezident T. G. Masaryk nebo také čejkovickou tvrz s dochovanou středověkou dispozicí a Templářské sklepy, které byly vybudovány zároveň s tvrzí. Poté už jen projedou okolo rybníka Velký Bílovec a habán-

ského sklepa a přes sklepní trať Belegrady sjedou zpět do Velkých Bílovic. (Město Velké Bílovice – Největší vinařská obec České republiky, 2000-2019)

5.3 Současné využití vinařství ve městě

V souvislosti s využitím vinařství ve městě se také každoročně pořádají vinařské akce, které lákají nejen místní obyvatele, ale také turisty.

Snad nejznámější akcí Putování za vínem – Ze sklepa do sklepa pořádá spolek Velkobílovičtí vinaři pravidelně od roku 2006. Účastní se jí právě vinaři z Velkých Bílovic, kteří se rozhodli otevřít v první dubnovou sobotu své sklepy pro všechny milovníky vína. Pro zájemce je každoročně otevřeno 45 až 50 sklepů. Akce vychází z tradice obcházení sklepů a tzv. „koštování“ vína. Každý účastník dostane mapu s vyznačenými sklepy k tomu informační katalog vinařů, degustační skleničku a kupony pro ochutnávku a nákup vín. Tato velká akce má vynikající ohlasy, například v roce 2009 se jí účastnilo téměř 3500 návštěvníků.

Další akcí, která se ve Velkých Bílovicích pořádá již od roku 1965 je výstava vín. Je pořádána vždy na přelomu dubna a května a v sále kulturního domu bývá vystaveno okolo 600 až 900 vzorků vín místních vinařů a vinařů z okolních obcí, zejména Velkopavlovické vinařské podoblasti. Výstava bývá zpestřena vystoupení dechové kapely, v sále odpoledne hraje cimbálová muzika a je také zvykem, že vzorky účastníkům nalévají krojovaní mládenci a děvčata.

Obrázek 8 – ZSDS
(zdroj: <http://www.sazenice-revy.cz>)

Obrázek 7 – Putování za vínem – ZSDS (zdroj: <https://hodoninsky.denik.cz>)

Obrázek 9 – ZSDS plakát (zdroj: <http://www.sazenice-revy.cz>)

Starobyklou tradicí ve Velkých Bílovicích je zarážení hory. Je to starobyklá tradice, která vychází z dochovaných artiklů Horenského práva dědiny Bílovic z roku 1550. Podle nich byl vstup do vinohradů v době zrání zakázaný vstup. Dodržování tohoto zákazu měli na starosti hotaři (hlídači). Tento zvyk se dochoval dodnes, a proto se každý rok koná tato slavnost, kde společným znakem zvyku je vztyčení opentlené májky ozdobené kyticí květů a věncem z révy, která mívá na vrcholu zavěšené hrozny a láhve s vínem. Kolem májky poté vinaři zatlučeno do kruhu dvanáct dřevěných kůlů symbolizujících dvanáct měsíců vinařovy práce na vinici a ve sklepech.

Další větší akcí je Svatomartinská slavnost, která je spojena s představením mladých vín z nového ročníku. Tato tradice je ve Velkých Bílovicích poměrně nová. Její první ročník se konal v roce 2010. Jedná se o výjimečnou vinařskou slavnost spojenou se současným vínem, folklorem a historií a také se svátkem sv. Martina. Stěžejní bodem této slavnosti je příjezd sv. Martina doprovázeného krojovanou chasou přivázející vzorky mladých vín. Slavnost se opět neobejde bez vystoupení dechové a cimbálové muziky a také mužáckých pěveckých sborů z Velkých Bílovic a Vrbice. (Čech, 2016, s. 286-289)

Obrázek 11 - Svatomartinská slavnost
(zdroj: <http://www.sazenice-revy.cz>)

Obrázek 10 - Svatomartinská slavnost
(zdroj: <http://www.sazenice-revy.cz>)

Tyto akce by se daly považovat jako stěžejní a největší, které se ve Velkých Bílovicích konají a mají vliv na současné využití vinařství ve městě. Jak už jsem řekla na začátku, tak tyto akce jsou hojně navštěvovány turisty. A právě toto pomáhá městu v jeho atraktivitě a žádanosti v očích turistů. Důležitým bodem vinařství ve městě je to, že dnes v celém katastru obce obdělává své vinice 1056 vinařů. To znamená, že vinařství neobstarává jen dostatek návštěvníků, ale také to, že pro některé občany je pěstování vína a jeho prodej ekonomickou aktivitou zabezpečující příjmy.

5.3.1 Vinařský spolek

Spolek Velkobílovičtí vinaři vznikl v roce 2008 za účelem pořádání akce „Ze sklepa do sklepa“. První dva ročníky akce byly pořádány pod záštitou místního spolku. Ale jak zájem o tuto akci rostl, tak se vinaři z Velkých Bílovic nakonec rozhodli založit nové sdružení, právě s názvem Velkobílovičtí vinaři, které tuto akci pořádá dodnes. Předsedou byl zvolen Ing. František Zapletal, místopředsedou Jiří Rusnok a pokladníkem Ing. Stanislav Hrabal, MBA. V dozorčí radě jako předseda byl Ing. František Mádl a jako členové Tibor Zapletal a Milan Spěvák.

Pro návštěvníky akce „Ze sklepa do sklepa“ bylo v prvním roce složité najít jednotlivá vinařství, protože sklepní uličky nebyly z počátku pojmenované a lidé bloudili. Proto se v roce 2007 spolek zasadil o pojmenování sklepních uliček a hned poté v roce 2008 ve spolupráci s městem Velké Bílovice se to podařilo uskutečnit. K 1. 1. 2016 spolek evidoval 53 aktivních vinařství.

K dalšímu počínání spolku je také to, že se členové spolku dohodli, že budou svá vína, která jsou vyrobena ze 100 % hroznů sklizených na katastru města označovat logem Slípký.

Obrázek 12 – logo Slípký (zdroj: <https://www.velkobilovictivinari.cz/>)

Činnost spolku je dnes obyvateli a nejen jimi, ale také širokou vinařskou veřejností vnímána velmi pozitivně. (Velkobílovičtí vinaři, 2017)

5.4 Jiné kulturní akce a slavnosti

Život obyvatel Velkých Bílovic je odjakživa spojen s tradicemi, obyčejí, lidovou muzikou a písněmi. Lidové tradice města jsou udržovány především díky zájmu místních spolků, sdružení, školy, a hlavně samotných občanů.

Díky tomu je kalendář kulturních akcí, které jsou ve Velkých Bílovicích každoročně pořádány, obsazen v posledních letech téměř padesáti kulturními a společenskými akcemi.

Relativně novou, ale však stále více navštěvovanou akcí na začátku roku je novoroční ohňostroj pořádaný okolo svátku Tří králů.

Období ledna a února je považováno za dobu plesů a bálů, kterých se ve městě koná okolo dvanácti. Již dlouhá léta je plesová sezóna zahajována reprezentačním plesem města. Velmi hojně navštěvovaný je také ples pořádaný Sdružením rodičů a přátel školy. Okresní myslivecký ples je zde vyhlášený bohatou zvěřinou a tombolou a hojnou účastí přespolečenských sdružení. Krojovaný ples, který pořádají stárci a chasa Velkých Bílovic je příležitost k oblečení kroje nejen pro svobodné, ale i pro jejich rodiče či prarodiče. Po delší době byla zde obnovena i tradice pořádání plesu Zahradnické fakulty Mendelovy univerzity v Brně.

Poprvé v květnu roku 2013 se konala Slavnost koní. Na pozvání místních majitelů koní mohli návštěvníci zhlédnout při slavnostní přehlídce okolo dvou desítek nádherných zvířat

různých plemen, velikosti i stáří, a to jak od soukromých majitelů, tak i z místního jezdeckého klubu Mustang.

Dále město pořádá Den dětí, a to ve spolupráci s členy místní jednotky dobrovolných hasičů v červnu u příležitosti Mezinárodního dne dětí.

V říjnu 2015 zorganizoval spolek Báječné ženy v běhu zajímavý závod, který vedl po cyklostezkách mezi vinicemi v katastru obcí Velké Bílovice, Čejkovice a Vrbice s názvem Vinařský maraton.

Od roku 2010 pořádá město poslední listopadovou sobotu na parkovišti před kulturním domem soutěž ve vaření zelňačky. Součástí této akce bývá i tradiční adventní jarmark. (Čech, 2016, s. 292–296.)

6 DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ

Dotazníkové šetření jsem prováděla v březnu a dubnu roku 2019. Dotazník byly dva, jeden hlavní, který se zaměřoval na obyvatele města a druhý na návštěvníky. Mým cílem bylo zjistit názory občanů na současný stav města, jejich pohled na to, jaký vliv má na rozvoj města a turistické atraktivity právě vinařství. A zároveň ve druhém dotazníku pro návštěvníky, který byl sestavován trochu odlišně, protože ne všichni navštěvují Velké Bílovice kvůli kulturním akcím, bylo cílem získat i odpovědi týkající se kultury ve městě obecně.

Dotazníky jsem šířila dvěma způsoby. Byly dostupné na internetu a zveřejňovány pomocí sociálních sítí a také byly dostupné v papírové formě. Dotazníky v papírové formě jsem rozdávala známým, kteří je nechali dále vyplnit i svým rodinám a poté mi je vrátili zpět. Elektronický dotazník, jak už jsem řekla, byl sdílený na sociálních sítích, nejvíce mi pomohlo zveřejnění na oficiální facebookové stránce města Velké Bílovice. Dále jsem také poprosila o vyplnění dotazníku od zaměstnanců městského úřadu, které jsem kontaktovala emailem.

6.1 Zpracování a vyhodnocení získaných dat

6.1.1 Struktura respondentů

Závěrečná část dotazníku se skládala ze tří otázek, které se týkaly se pohlaví, věku a ekonomické aktivity respondenta. Dotazník pro občany města celkem vyplnilo 101 respondentů, tedy necelá 3 % obyvatel. Dotazník pro návštěvníky vyplnil menší počet návštěvníků, ale pro toto šetření a práci byl primární dotazník zaměřený na občany.

V dotazníku pro občany poměr žen převažoval nad muži přibližně o 20 procent. Věkové kategorie jsem rozčlenila do šesti skupiny, viz. Tabulka 3. Nejvíce odpovědí bylo získáno od respondentů ve věku 36–45 let s podílem 29,7 procent. Dále jsem respondenty rozčlenila podle ekonomické aktivity na studenty, zaměstnance, podnikatele, nezaměstnané, mateřskou dovolenou a jiné, ve kterých se převážně vyskytovali důchodci. Nejvíce respondentů se vyskytovalo v kategorii zaměstnance a nejméně bylo v kategorii nezaměstnaní, kde počet byl nula.

V dotazníku pro návštěvníky byl poměr žen a mužů téměř stejný jako v dotazníku zaměřený na občany. Nejvíce odpovědí se mi dostalo od věkové kategorie 26-35 let s podílem

39,4 %. A dle ekonomické aktivity mi nejvíce odpovědělo respondentů zaměstnaných s podílem 72,7 % a studentů.

Pohlaví	Počet responzí	Podíl (v %)
Muž	40	39,6
Žena	61	60,4

Tabulka 1 – Občané podle pohlaví

Pohlaví	Počet responzí	Podíl (v %)
Muž	23	69,7
Žena	10	30,3

Tabulka 2 – Návštěvníci podle pohlaví

Věk	Počet responzí	Podíl (v %)
18-25	25	24,8
26-35	23	22,8
36-45	30	29,7
46-55	11	10,9
56-65	8	7,9
65+	4	4,0

Tabulka 3 – Občané podle věku

Věk	Počet responzí	Podíl (v %)
18-25	5	15,2
26-35	13	39,4
36-45	8	24,2
46-55	4	12,1
56-65	0	0
65+	3	9,1

Tabulka 4 – Návštěvníci podle věku

Ekonomická aktivita	Počet responzí	Podíl (v %)
Student	10	9,9
Zaměstnanec	64	63,4
Podnikatel	12	11,9
Nezaměstnaný	0	0
Mateřská dovolená	9	8,9
Jiné – důchodce	6	5,9

Tabulka 5 – Občané podle ekonom. aktivity

Ekonomická aktivita	Počet responzí	Podíl (v %)
Student	4	12,1
Zaměstnanec	24	72,7
Podnikatel	1	3,0
Nezaměstnaný	0	0,0
Mateřská dovolená	1	3,0
Jiné – důchodce	3	9,1

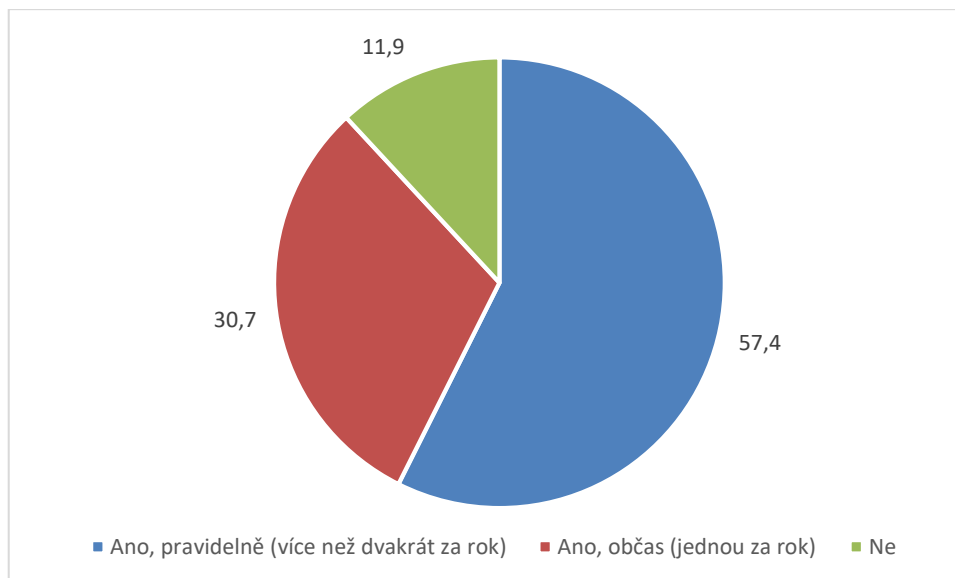
Tabulka 6 – Návštěvníci podle ekonom. aktivity

6.1.2 Analýza společných otázek pro občany i návštěvníky

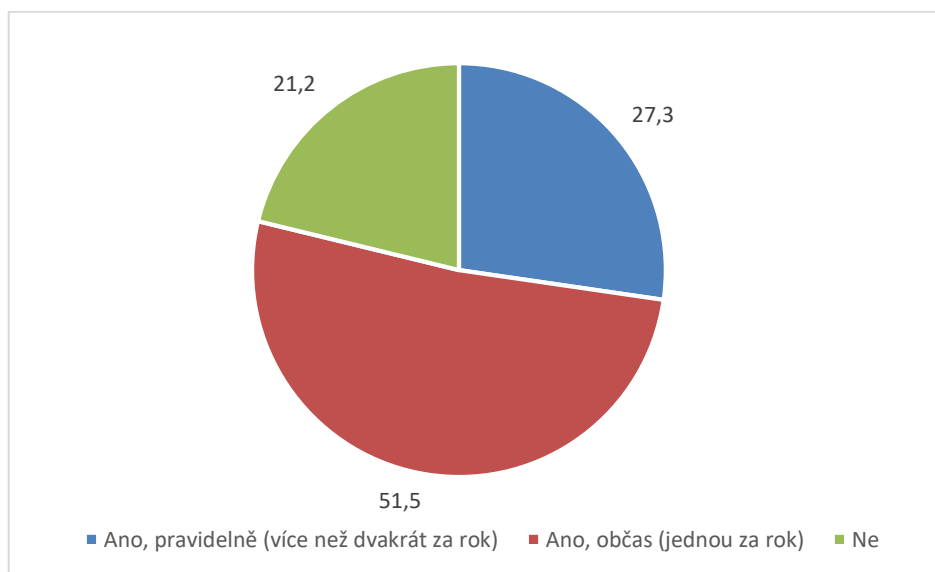
Níže popsané otázky byly pokládány v obou dotaznicích a pro jejich lepší porovnání proto dávám výsledky obou skupin respondentů dohromady.

Navštěvujete vinařské akce ve Velkých Bílovicích?

Občané Velkých Bílovic ve velké většině odpovídali ano, více než dvakrát za rok a občas, jen 11,9 % odpovědělo, že nenavštěvuje žádné vinařské akce ve městě. Co se návštěvníků týče, tak odpověď byla že spíše navštěvují jednou za rok, nebo občas.

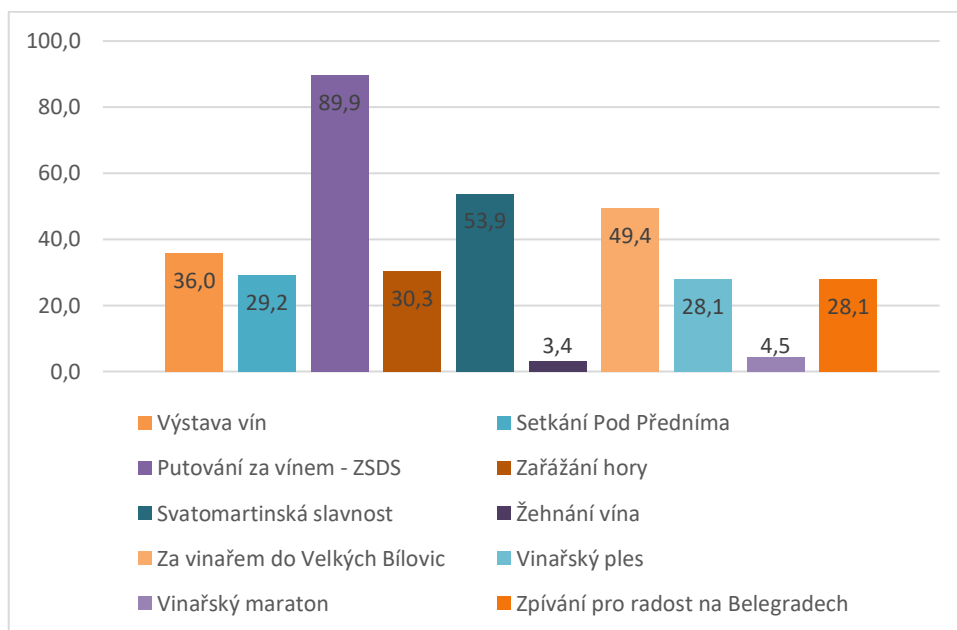
Graf 1 – Roční návštěvnost – občané

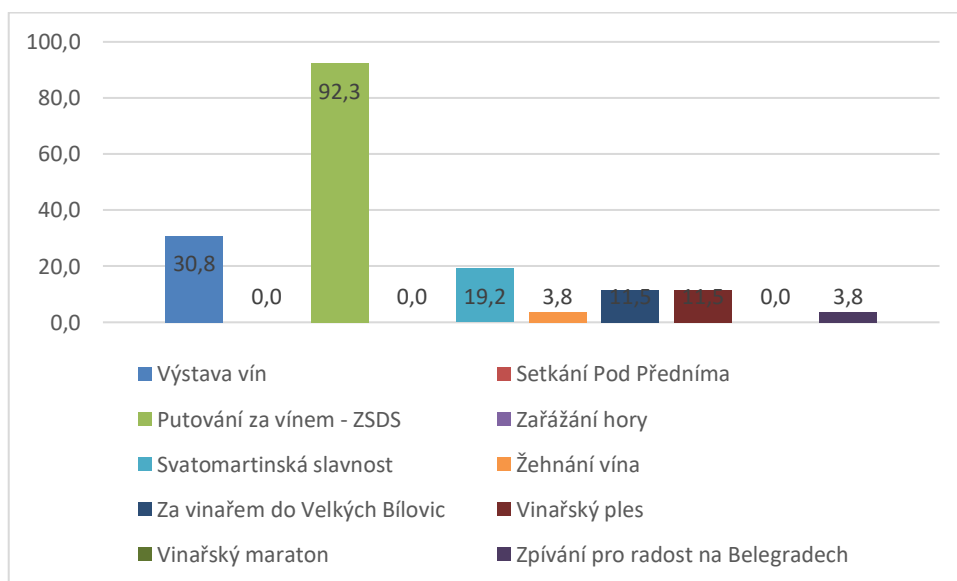
Graf 2 – Roční návštěvnost – návštěvníci

O jaké vinařské akce ve Velkých Bílovicích se jedná?

Konkrétně zde jsem respondentům vypsalala všechny vinařské akce, které se ve městě každoročně pořádají a nechala jsem je, ať vyberou všechny ty, které navštěvují. Obě skupiny respondentů se shodli na tom, že nejčastěji navštěvují Putování za vínem – Ze sklepa do sklepa. Občané s podílem 89,9 % a návštěvníci 92,3 %. Druhou nejoblíbenější akcí občanů je Svatomartinská slavnost, a hned za ní Za vinařem do Velkých Bílovic. Nejméně navštěvovanou z pohledu občanů je Vinařský maraton a Žehnání vína. Zbývajících pět akcí, Výstava vín, Zarážání hory, Vinařský ples, Zpívání pro radost na Belegradech a Setkání pod předníma mají návštěvnost okolo 28 % až 36 %. Návštěvníci se také rádi účastní místní Výstavy vín, anebo Svatomartinské slavnosti, ale už ne tak v hodném počtu jako Putování za vínem. Ale například Setkání Pod Předníma, Zarážání hory či Vinařský maraton nevybral mezi navštěvované akce žádný z respondentů.

Graf 3 – Nejnavštěvovanější vinařské akce – občané

Graf 4 – Nejnavštěvovanější vinařské akce – návštěvníci

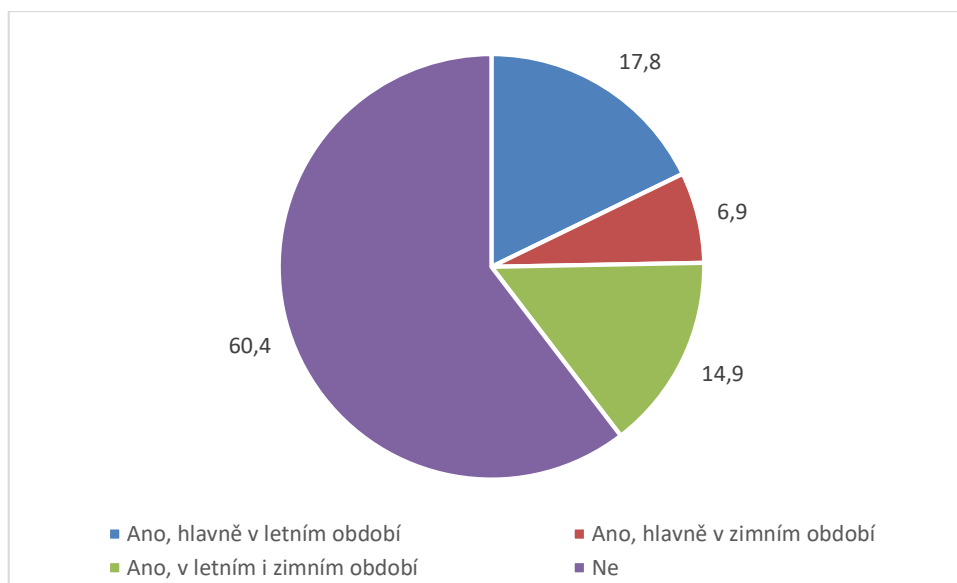
Kterou z výše uvedených akcí navštěvujete nejraději a proč?

U této otázky byly už z předchozích odpovědí i zde odpovědi velmi jednoznačné od obou skupin. Nejoblíbenější navštěvovanou vinařskou akcí je Putování za vínem – Ze sklepa do sklepa. A důvody návštěvy jsou u obou skupin zejména setkání s přáteli, rodinou. Další z udávaných důvodů je, že je to největší vinařská slavnost, je hezké počasí a lidé si rádi spojí celodenní procházku či výlet s degustací vín, dobrého jídla a skvělé muziky. Za vinařem do Velkých Bílovic je také oblíbená, zejména kvůli výborné atmosféře, milému setká-

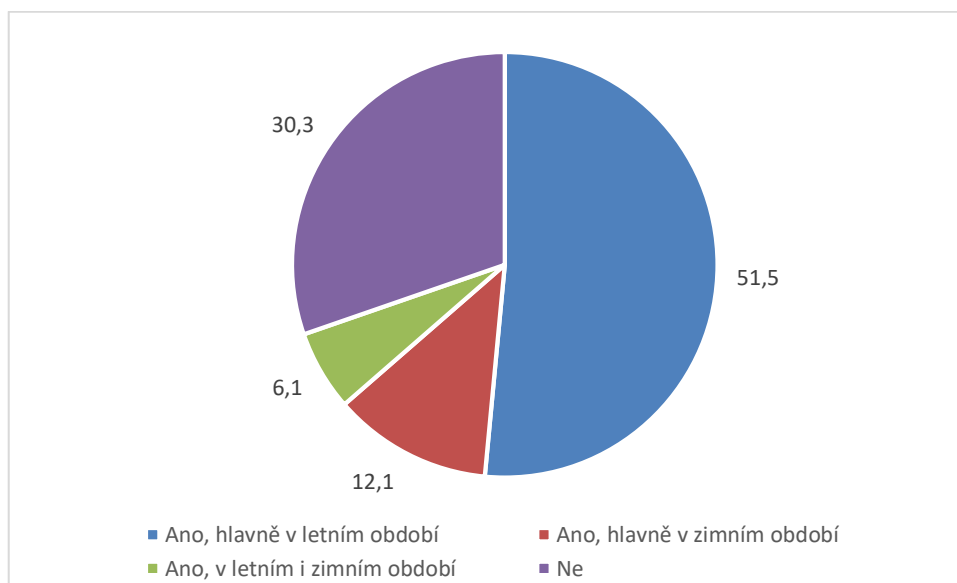
ní s vinaři, na které má vinař čas a v klidu si s nimi může popovídat. Na Svatomartinské slavnosti lidem vyhovuje, že mohou akci navštívit i s dětmi, a tak si užít společnou rodinnou atmosféru a při Zařázení hory občanům vyhovuje méně turistů a tím pádem poklidně strávený čas s přáteli a rodinou z města.

Uvítali byste vyšší počet vinařských akcí ve Velkých Bílovicích během roku?

Zde mi přišlo zajímavé se zeptat, jestli by občané a návštěvníci uvítali během roku vyšší počet akcí ve městě. Například, pokud by byl zájem i o akce pořádané v zimním období. Pro akce v zimním období bylo je necelých 7 % občanů a 12 % návštěvníků. Občané by jednoznačně nechtěli více akcí během roku, ale naopak zhruba 51 % návštěvníků by rádo, hlavně v letním období ještě nějakou akci přidalo. Avšak okolo 30 % návštěvníků odpovědělo ne, jako občané.

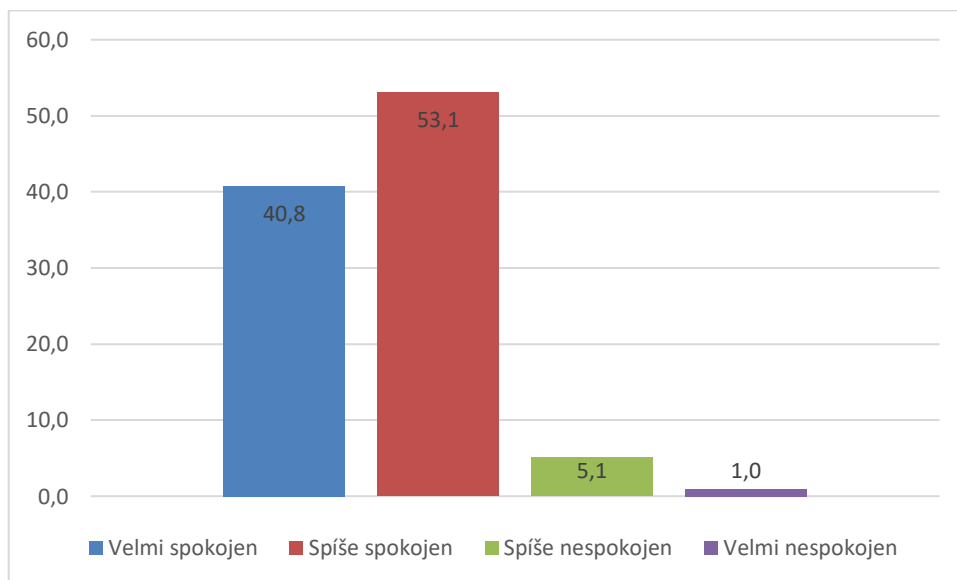
Graf 5 – Počet akcí v letním, zimním období – občané

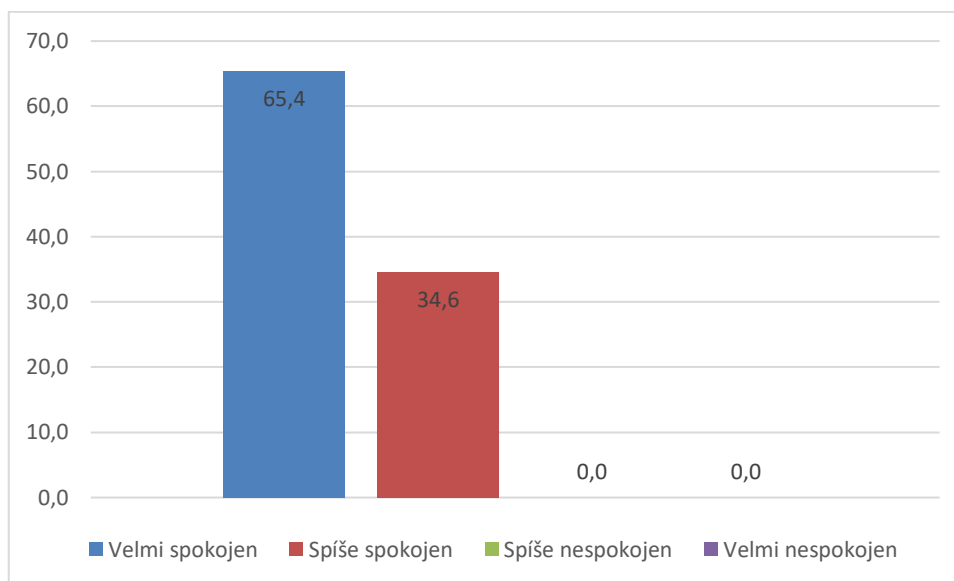
Graf 6 – Počet akcí v letním, zimním období – návštěvníci

Jak jste spokojen s kvalitou vinařských akcí ve Velkých Bílovicích?

Občané města i návštěvníci, jak se dalo předpokládat jsou s kvalitou vinařských akcí spokojeni. Žádný z návštěvníků neodpověděl, že je nespokojen. Ve skupině občanů odpovědělo, že jsou spíše nespokojeni 5 % a velmi nespokojeni pouze 1 %.

Graf 7 – Spokojenost s kvalitou vinařských akcí – občané

Graf 8 - Spokojenost s kvalitou vinařských akcí – návštěvníci

6.1.3 Analýza otázek pouze pro občany

Tyto otázky jsem pokládala pouze občanů, protože některé z nich, by pro návštěvníky nebyly relevantní.

Myslíte si, že je město Velké Bílovice turisticky atraktivní?

Většina obyvatel odpovědělo, že je podle nich město turisticky atraktivní. Pouze dva respondenti ze všech na tuto otázku odpověděli ne. Ti, kteří takto odpověděli si myslí, že ke zlepšení turistické atraktivity města by pomohla lepší informovanost, kvalitnější restaurace a pohostinství a větší kulturní vyžití.

	Počet	Podíl (v %)
Ano	97	96,0
Ne	2	2,0
Nevím	2	2,0

Tabulka 7 – Turistická atraktivita města

Jak vnímáte město v níže popsanych oblastech?

Tuto otázku jsem konstruovala jako známkovací, kde občané měli známkou 1 (nejlepší) – 5 (nejhorší) ohodnotit kvalitu jednotlivých oblastí ve městě. Vyhodnocení je vypočítáno průměrně dle udělovaných známek.

Nejlépe hodnocen byl vzhled obce, hned za ním dopravní dostupnost. Dobré spojení s okolními obcemi a nedalekou dálnicí je pro město velkou výhodou. Oblast kultury a spo-

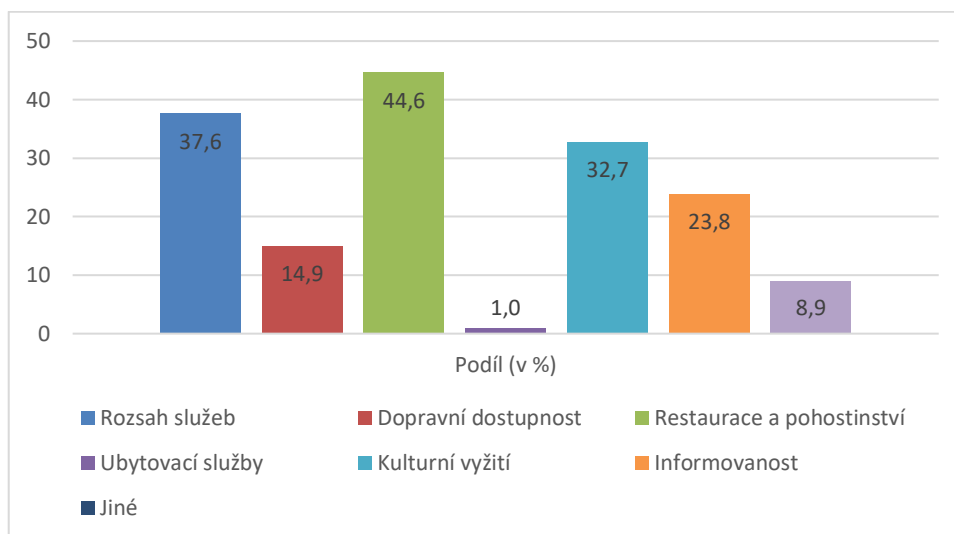
lečenského života, školství a sociální služby dopadli velmi podobně, mohli bychom je zařadit na třetí místo. Oblast kultury a společenského života bych ale spíš zařadila o kousek více před další dvě oblasti, protože na rozdíl od nich má mnohem více hodnocení známkou 1. A na posledním místě se umístila oblast mezilidského soužití a zdravotnictví. Kde z udávaných známek lze rozpoznat, že zdravotnictví je na tom o trochu hůře než mezilidské soužití, i když průměrná známka u obou je stejná.

	Udělené hodnocení					Průměrná známka
	1	2	3	4	5	
Mezilidské soužití	13	31	34	21	2	2,7
Školství	15	29	42	11	4	2,6
Zdravotnictví	9	32	43	14	3	2,7
Kultura a společenský život	24	31	24	9	13	2,6
Vzhled obce	27	37	15	15	7	2,4
Sociální služby	10	37	38	38	14	2,6
Dopravní dostupnost	30	26	23	23	13	2,5

Tabulka 8 – Hodnocení jednotlivých oblastí ve městě

V jakých konkrétních oblastech je podle Vás potřeba zlepšit situaci, aby se celkově zvýšila atraktivita Velkých Bílovic?

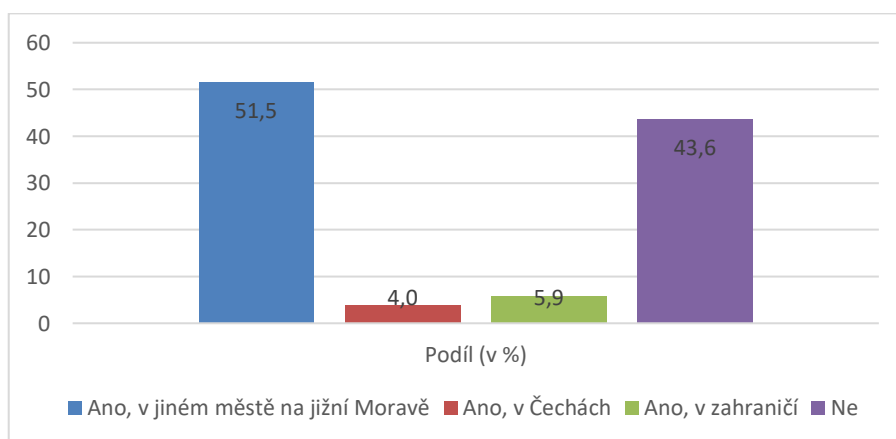
K budoucímu zlepšení atraktivity města a celkové turistické spokojenosti by podle občanů vedly kvalitnější restaurace a pohostinství. Hned za tímto by občané uvítali větší rozsah služeb a třetí nejčastější odpovědí bylo kulturní vyžití, za které lze dle mého považovat jak nové a kvalitní kulturní akce, a nejen vinařské, tak také možné sportovní vyžití. Nejméně odpovědí dostaly ubytovací služby. Avšak jako jiné odpovědi byly navrhovány občany také lepší zdravotnické služby, dopravní dostupnost – že město nemá vlakové nádraží, cyklostezky, bezpečnější komunikace, anebo také atrakce, muzea, výstavy či workshopy.

Graf 9 – Zvýšení atraktivity města

Navštěvujete vinařské akce i mimo Velké Bílovice?

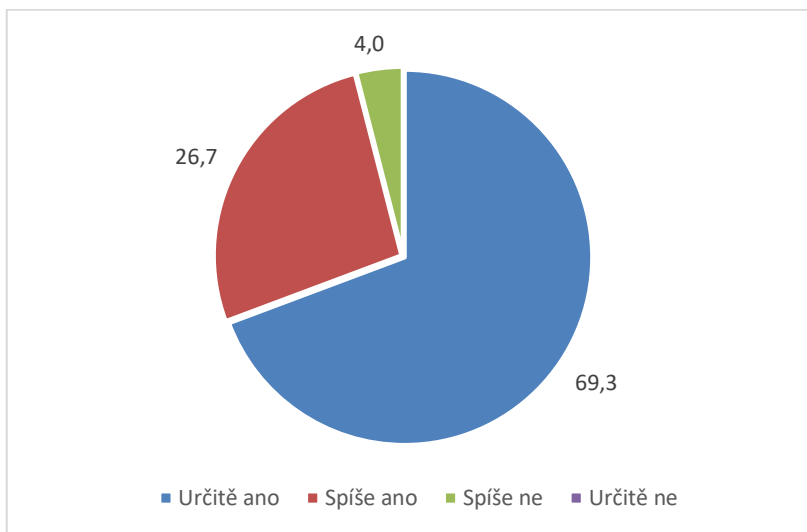
Více než polovina respondentů odpovědělo, že navštěvují pravidelně vinařské akce i mimo město. 30 % odpovědělo, že občas ano a necelých 12 % odpovědělo, že žádné vinařské akce v jiném městě nenavštěvují.

Graf 10 – Návštěva vinařských akcí mimo město

Myslíte si, že nabídka vinařských akcí je ve Velkých Bílovicích dostatečná?

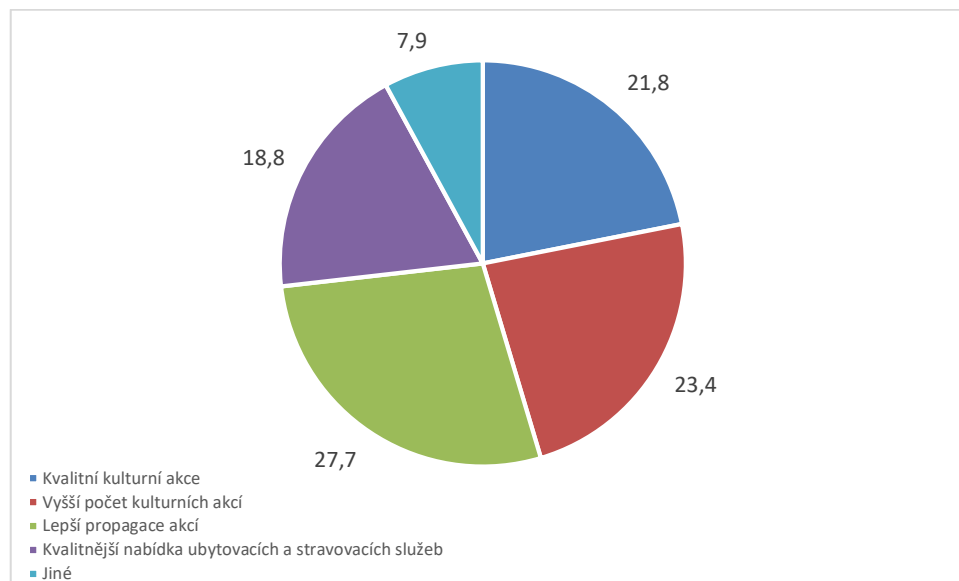
Necelých 70 % občanů odpovědělo, že je podle nich nabídka akcí dostatečná a přes 25 % odpovědí bylo spíše ano, pouze 4 % procenta spíše ne a nikdo neodpověděl určitě ne.

Graf 11 – Dostatek vinařských akcí ve městě

Co v souvislosti s kulturními akcemi ve Velkých Bílovicích by podle Vás přispělo k vyšší turistické atraktivitě města.

Jak jsem i očekávala, tak nejvíce občanů odpovědělo na tuto otázku, že by městu přispěla lepší propagace akcí, avšak hned za touto odpovědí byla druhou nejzodpovědnější vyšší počet kulturních akcí a také kvalitní kulturní akce. Ke kterým se také vztahují jiné odpovědi, které občané psali sami. Někteří by uvítali více koncertů muziky pro mladší věkové kategorie, protože dechovou a cimbálovou hudbu neposlouchají. Další odpovědí bylo, že by uvítali, kdyby některé vinařské akce trvali do pozdějších večerních hodin, anebo také rozšířit služby a akce pro rodiny s dětmi.

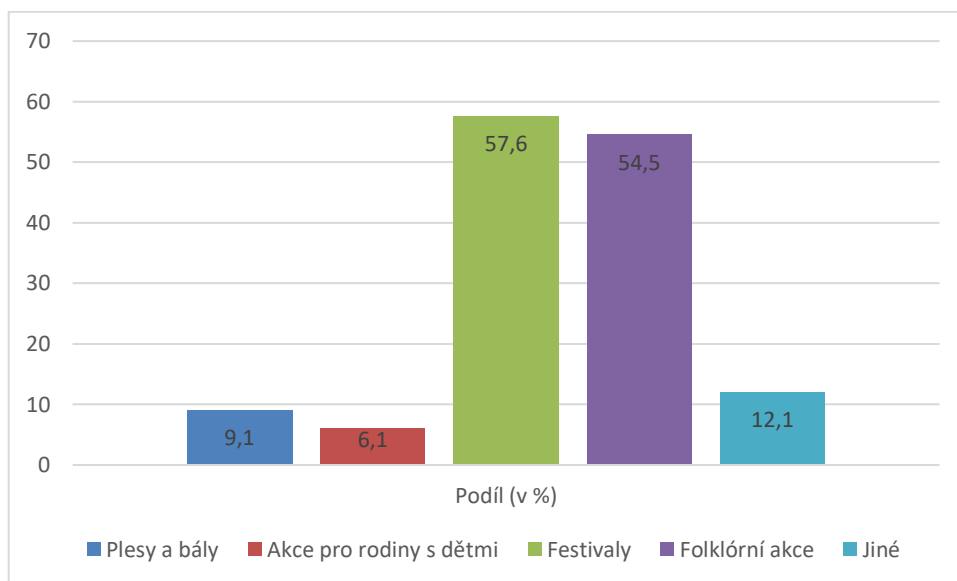
Graf 12 – Zlepšení v souvislosti s kulturními akcemi ve městě

6.1.4 Analýza otázek pouze pro návštěvníky

Otázky v dotazníku pro návštěvníky jsem lehce pozměnila, protože mě zajímalo, jaký mají názor i na jiné než vinařské akce ve městě a také jsem musela brát v potaz, že mnoho návštěvníků nenavštěvuje města kvůli vinařství, ale spíše např. kvůli folklórním akcím a jiným.

Jaké kulturní akce ve Velkých Bílovicích navštěvujete?

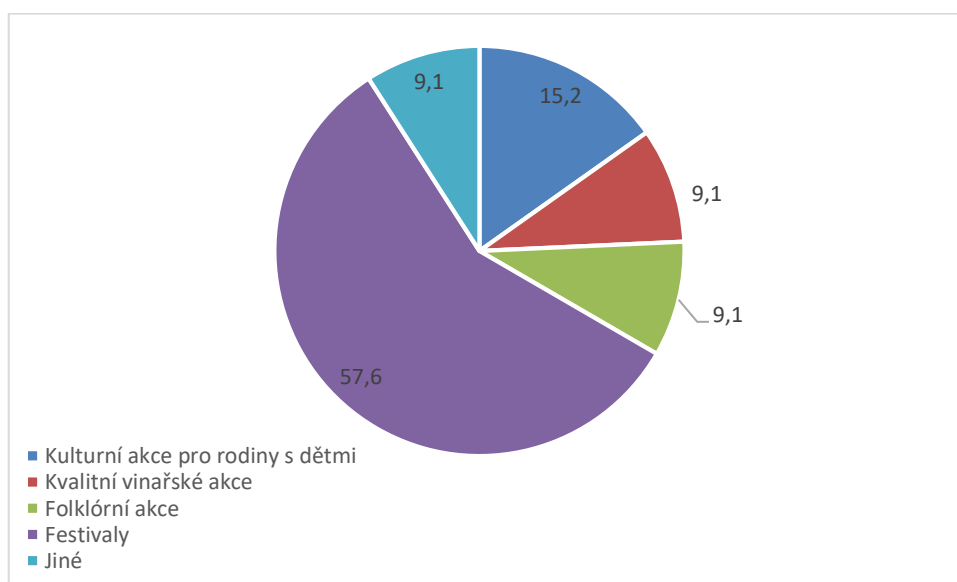
Mezi odpovědi návštěvníků na tuto otázku nejvíce zaznívaly festivaly a folklórní akce s 57,6 % a 54,5 %. Jednou z nejznámějších folklórních akcí ve Velkých Bílovicích jsou Tradiční krojované Hody a Hodky, které každý rok navštíví mnoho návštěvníků i občanů. Na výběr byly také plesy a bály, akce pro rodiče s dětmi, které navštěvuje jen menší počet. Do kolonky jiné někteří odpověděli ještě jednou, že rádi navštěvují vinařské akce – Ze sklepa do sklepa.

Graf 13 – Navštěvované kulturní akce

Které z níže uvedených akcí byste ve Velkých Bílovicích uvítal/rozšířil?

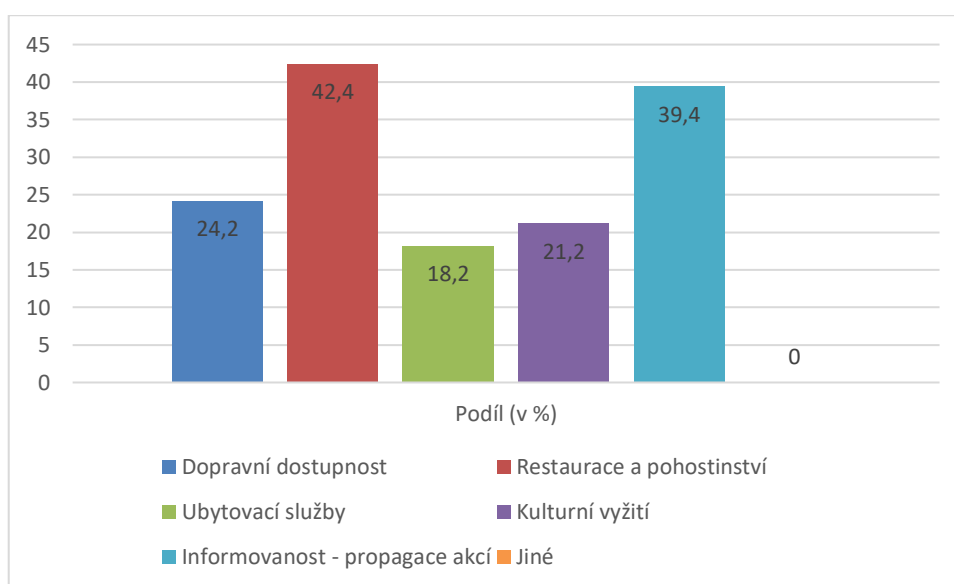
Návštěvníci by podle výsledků nejvíce uvítali větší počet festivalů s celkovým podílem 57,6 %. Druhou nejvíce zodpovídanou byly kulturní akce pro rodiny s dětmi, které ve městě návštěvníci postrádají. Ale celkově by nejspíš nepřidali ani více vinařských akcí či folklóru.

Graf 14 – Rozšíření kulturních akcí

V jakých konkrétních oblastech byste jako návštěvník uvítal ve městě zlepšení?

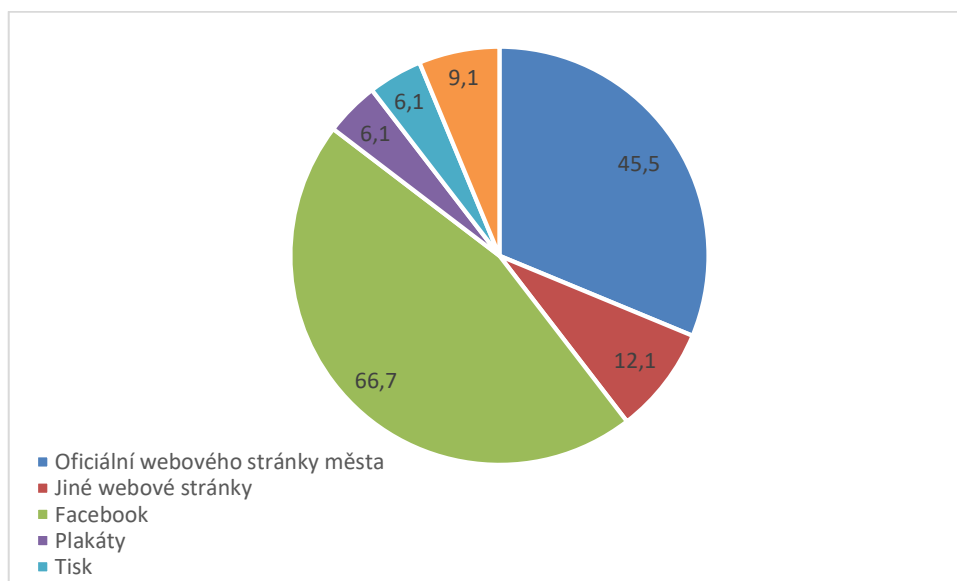
Podle návštěvníků by zlepšení nejvíce potřebovaly restaurace a pohostinství a informovanost, konkrétně tedy lepší propagace kulturních akcí a rozšíření jak mezi návštěvníky, tak mezi občany. Na třetím místě se umístila dopravní dostupnost, u které předpokládám, že jsou například nevyhovující spoje autobusů, nebo neexistující vlakové nádraží. Co se týče zlepšení ubytovacích služeb a kulturního vyžití ve městě, tak návštěvníci nevyhodnotili tyto dvě věci jako akutní.

Graf 15 – Oblasti zlepšení podle návštěvníků

Odkud získáváte informace o kulturních a vinařských akcích ve Velkých Bílovicích?

Dle výsledků, návštěvníci nejvíce povědomí o kulturních a vinařských akcích ve městě získávají prostřednictvím Facebooku a oficiálních stránek města Velkých Bílovic, a to s celkovým podílem 66,7 % a 45,5 %. Z jiných webových stránek získává tyto informace jen zhruba 12 % návštěvníků. Ostatní zdroje jako plakáty a tisk jsou na tom s poměrem stejně a to 6,1 %. Jiné odpovědi zahrnují zejména informace o kultuře pocházející od přátel, známých a rodiny.

Graf 16 – Získávání informací o kulturních a vinařských akcích

6.1.5 Shrnutí průzkumu

Struktura respondentů u šetření byla celkem nerovnoměrná. U návštěvníků odpovídalo více mužů a u občanů více žen. Co se věku týče, tak nejvíce odpovídali respondenti ve věku 26-35 let. Nejméně početnou skupinou byly osoby ve věku 56 let a více.

Občané považují město Velké Bílovice za turisticky atraktivní, avšak dle jejich námitek je zde potřeba stále pár věcí zlepšit. Nejlépe hodnocenou oblastí ve městě je dle občanů vzhled obce a co by se mělo naopak ještě zlepšit je zdravotnictví a mezilidské soužití ve městě. Vinařské akce jsou návštěvníky i občany hojně navštěvovány nejen jedenkrát za rok, ale i více. Z šetření vychází, že nejvíce navštěvovanou akcí ve Velkých Bílovicích je Putování za vínem – Ze sklepa do sklepa. Návštěvníci kromě vinařských akcí také rádi přijedou do města na velmi proslulé tradiční krojované Hody a Hodky či festivaly. Návštěvníci i občané by uvítali lepší propagaci pořádaných akcí a zkvalitnění restauračních zařízení. Celkově jsou obě skupiny s kvalitou vinařských akcí ve Velkých Bílovicích spokojeni.

7 POZITIVNÍ A NEGATIVNÍ STRÁNKY

V následující kapitole shrnu praktickou část v podobě pozitivních a negativních stránek města, které jsem zjistila z provedené analýzy a také dotazníkového šetření.

7.1 Pozitiva

Tyto body lze považovat jako silné stránky města Velké Bílovice.

- Dlouholetá vinařská tradice
- Tradice folklóru
- Titul největší vinařské obce v ČR
- Výhodná poloha na jižní Moravě – LVA, Nové Mlýny
- Poloha nedaleko hranic
- Informační turistické centrum
- Kvalitní ubytovací služby
- Rozsáhlá cyklostezka propojená s okolními městy
- Dobrá dopravní dostupnost pro automobily
- Podpora při konání akcí ze strany města
- Reprezentativní vzhled města
- Dobrá občanská vybavenost

7.2 Negativa

Tyto body lze považovat za slabé stránky města Velké Bílovice.

- Chybějící železnice, vlakové nádraží
- Absence historických památek
- Nedostatečná propagace
- Nedostatek kulturního vyžití pro turisty kromě akcí s vinařskou tematikou
- Nižší nabídka restauračních zařízení
- Nízká informovanost

8 NÁVRHY OPATŘENÍ VEDOUcí KE ZLEPŠENí CESTOVNíHO RUCHU VE MĚSTĚ S VYUŽITím VINAŘSKÉ TEMATIKY

K dalšímu rozvoji cestovního ruchu města lze samozřejmě dosáhnout i prostřednictvím rozšíření určitých akcí se zaměřením na jinou věkovou kategorii či skupinu a rozšířením a zlepšením stávajících akcí. Jednou z dalších inovací by bylo zlepšení, co se týče informovanosti o konajících se akcích. Návrhy navazují na jednotlivé cíle a priority rozvoje a měly by vést ke zlepšení kvality a zvýšení atraktivity města. První z projektů považuji za klíčový, takže jsem ho popsala podrobněji.

8.1 Vinařský festival s hudbou

Název projektu	Vinařský festival s hudbou
Priorita	Rozšíření a zkvalitnění nabídky akcí ve městě
Lokalita	Velké Bílovice – Křástelka
Cílová skupina	Obyvatelé a návštěvníci
Zdůvodnění	Projekt je reakce na výsledky z dotazníkového šetření, kde občané uvedli, že jsou nespokojeni s druhem hudby na akcích a postrádají tam moderní hudbu a také různé koncerty ve městě.
Cíl projektu	Propojení vinařské tematiky s hudebním vystoupením současných kapel. Přilákat jiné skupiny osob a mladší věkové kategorie.
Aktuální stav	V současné době jsou ve městě pořádány akce, které se zaměřují na určitou skupinu osob, jako jsou vinaři a lidé co rádi navštěvují tradiční krojované Hody. Na akcích převážně hraje dechová či cimbálová hudba. Proto by tato nová událost měla nalákat nové, mladší a odlišnější publikum.
Popis projektu	Živá moderní hudba – rock, pop, country apod. by byla jádrem akce. Okolo areálu by byly rozestavěny vinařské stánky, ve kterých by místní vinaři prodávali své výrobky a různé občerstvení. Program by probíhal již dopoledne, začal by vystoupení místní Základní umělecké školy a tanečního kroužku. Okolo oběda by byly pro návštěv-

	níky konány soutěže a tombola. Odpolední program by začínal kolem 14. hodiny, koncertem moderních kapel a trval by až do 11. hodiny večerní.
Realizace	<p>Určily by se odpovědné osoby, které by měli na starosti celý tým organizátorů.</p> <p>Na setkání se zastupitelstvem města by se sestavil předběžný rozpočet.</p> <p>Proběhl by výběr kapel dle vkusu místních obyvatel a okolí.</p> <p>Stanovil by se plán programu a ceny vstupného.</p> <p>Zajištění občerstvení, výběr vinařů, kteří budou moci prodávat na akci víno a sponzorů.</p> <p>Zajištění propagace akce – tvorba propagačních předmětů, plakátů, letáků, reklamy.</p>
Přínosy	Spokojenost ze strany obyvatel a návštěvníků. Zvýšení povědomí o městě v jiném směru. Rozšíření nabídky kultury i pro mladší věkové kategorie pro setkání s přáteli či rodinou.
Rizika	Problémem by mohlo být vyšší vstupné z důvodu vyšších nákladů a nedostatku sponzorů a tím pádem nedostatečným zájmem ze strany návštěvníků. Velmi negativní překážkou by také mohlo být nepříznivé počasí.
Předpokládané náklady	120 000 Kč
Zdroje financování	Prostředky z rozpočtu obce, sponzorů a z vybraného vstupného.

Tabulka 9 – Projekt č. 1: Vinařský festival s hudbou

8.2 Propagace akcí a města

Název projektu	Propagace akcí a města
Priorita	Zkvalitnění a rozšíření propagace pořádaných událostí

Lokalita	Velké Bílovice
Cílová skupina	Občané, návštěvníci, okolí města
Zdůvodnění	Dotazníkové šetření ukázalo, že návštěvníci i obyvatelé města v některých případech vůbec nevědí, že se nějaká událost koná.
Cíle projektu	Zvětšení povědomí o pořádaných akcích a lepší informovanost jak pro občany, tak pro příjezdějí návštěvníky a zároveň propagace města.
Aktuální stav	Velké Bílovice disponují informačním centrem, které je však spíše pro návštěvníky, kteří město navštíví, ale moc je to nepřiláká k příjezdu do města za návštěvou nějaké akce. Na webových stránkách města chybí kalendář akcí, který by právě veřejnost informoval o nadcházejících událostech. Město má i vlastní facebookovou stránku, kde některé informace zveřejňuje a většina respondentů odpověděla, že informace získávají právě odtud. A například vinařská akce Putování za vínem – ZSDS má také i vlastní propagační předměty.
Popis projektu	Projekt by byl zaměřen na vytvoření rubriky s pořádanými kulturními akcemi ve Velkých Bílovicích a kalendářem akcí na webových stránkách města. Další věcí, která by mohla přispět k lepší propagaci města, by byly propagační předměty s motivy města, které by si turisté mohli koupit v informačním centru jako suvenýr.
Realizace	Pověření samostatné osoby, která by měla na starosti se starat pouze správu událostí, kalendáře akcí a facebookové stránky. Pověření osoby, která bude mít na starost objednávání a prodej propagačních předmětů. Výběr vhodných propagačních předmětů, které se nechají vyrobit.
Přínosy	Lepší informovanost občanů i návštěvníků o nadcházejících událostech. Propagace města pomocí propagačních předmětů. Přínos do rozpočtu obce prostřednictvím prodeje propagačních předmětů.
Rizika	Rizikem je, že starší osoby, které nemají k dispozici počítač či chytrý telefon se prostřednictvím webu či Facebooku nijak o akcích ne-

	dozví. Dalším problémem by mohly být vyšší ceny propagačních předmětů a tím pádem nezájem ze strany turistů.
Předpokládané náklady	6 000 Kč
Zdroje financování	Prostředky z rozpočtu obce a z prodeje propagačních předmětů.

Tabulka 10 - Projekt č. 2: Propagace akcí a města

8.3 Pro rodiče s dětmi

Název projektu	Pro rodiče s dětmi
Priorita	Rozšíření a zkvalitnění akcí pořádaných pro děti a rodiče
Lokalita	Velké Bílovice – fotbalové hřiště
Cílová skupina	Občané, návštěvníci – rodiny s dětmi
Zdůvodnění	Pomocí dotazníkové šetření a socioekonomické analýzy vyplynulo, že občané postrádají události pořádané pro rodiny s dětmi, které by se obešly bez alkoholu a byly by čistě pořádané pro děti.
Cíle projektu	Uspořádat událost pro rodiče s dětmi ve školním věku.
Aktuální stav	Ve Velkých Bílovicích se každoročně pořádá Den dětí a také některé akce pro děti pořádají místní spolky či základní školou.
Popis projektu	Jednalo by se o tzv. soutěžní běh s plněním úkolů na jednotlivých stanovištích. Akce by se konala na jaře, na trase mezi vinařskými sklepy, okolo rybníka a začínalo by se u základní školy. Týmy by tvořili rodiče s dětmi. Startovalo by se v devět hodin ráno u základní školy, kde by soutěžící dostaly stopky a vyrazili by. Pro všechny účastníky závodu by bylo připraveno občerstvení a odměny v podobě pamětných medailí. Celé by to bylo zakončeno táborákem s hudbou. Akce by byla organizovaná městem ve spolupráci s rodiči.
Přínosy	Vytvoření této události by mělo vést k větší spokojenosti obyvatel

	z hlediska kulturního vyžití a setkání místních rodin s dětmi a tím přispět k spřátelení obyvatel města.
Rizika	Jedním z rizik by bylo nepříznivé počasí. Dále by se mohlo stát, že by nedorazil dostatečný počet účastníků.
Předpokládané náklady	15 000 Kč
Zdroje financování	Prostředky z rozpočtu města a sponzorských darů.

Tabulka 11 - Projekt č. 3: Pro rodiče s dětmi

ZÁVĚR

Cílem této bakalářské práce bylo vypracovat obdobnou verzi Programu rozvoje města Velkých Bílovic. Charakterizovat vinařský cestovní ruch a kulturu v obecném slova smyslu, poté také konkrétně ve Velkých Bílovicích a zanalyzovat možnosti využití vinařství a kultury v souvislost s lepším rozvojem města.

V teoretické části jsem se zabývala problematikou regionálního rozvoje obecně, aktéry, strategickým plánováním a dokumenty, poté regionálním rozvojem na úrovni obcí, kde jsem blíže popsala členění veřejné správy, obec, její orgány a rozpočet. Dále jsem charakterizovala cestovní ruch a kulturu a popsala jaké má vinařství v cestovním ruchu využití a jací jsou v tomto směru nejdůležitější aktéři a jakou roli hraje Vinařský Fond České republiky.

Praktická část v jejím začátku zahrnuje socioekonomickou analýzu města Velkých Bílovic. Přiblížila jsem město jako samotné a také jsem popsala obyvatelstvo, jeho věkovou strukturu a jaký mělo město v letech vývoj počtu obyvatel. V analýze jsem také popsala vývoj samotného vinařství ve městě. V další kapitole praktické části jsem provedla analýzu cestovního ruchu Velkých Bílovic. Konkrétně jaké ubytovací zařízení jsou ve městě k dispozici, cyklostezky a popsala dopravní infrastrukturu. S cestovním ruchem ve městě také souvisí již několikrát zmiňované vinařství, takže jsem popsala současné využití vinařství ve městě a vysvětlila také jakou roli v tom celém hraje vinařský spolek Velkých Bílovic. Popsala jsem také kromě akcí vinařských konaných ve městě i jiné kulturní akce a slavnosti.

Na závěr praktické části jsem popsala, jak probíhalo dotazníkové šetření, jeho vyhodnocení a zpracovala ho do grafů a tabulek. Rozčlenila jsem to dle kapitol na strukturu respondentů a na analýzu samotných pokládaných otázek, podle toho, jestli byly pouze pro občany, návštěvníky, nebo pro obě tyto skupiny.

V poslední kapitole byly obsaženy návrhy se zaměřením na vinařství, které vyplynuly z dotazníkového šetření a které by měly vést ke zlepšení cestovního ruchu ve městě. Provedla jsem tři návrhy projektů. Nejstěžejnějším projektem by byl vinařský festival s hudbou, který by měl hlavně přilákat i mladší věkové kategorie a zvýšit tak návštěvnost. Dalším návrhem bylo zlepšení propagace akcí a tím i rozšíření povědomí o nich. A posledním návrhem je akce pořádaná hlavně pro rodiny s dětmi.

Závěrem bych ráda řekla, toto téma se zpracovávalo velmi dobře, a ještě díky tomu lépe jsem poznala město Velké Bílovice. Výsledky práce by mohli sloužit k budoucímu rozvoji města a pro propagaci kultury města Velkých Bílovic.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Monografické publikace

ASHWORTH, Rachel, George A BOYNE, Tom ENTWISTLE, 2010. Public service improvement: theories and evidence. 1st ed. Oxford: Oxford University Press, 234 s. ISBN 978-0-19-157286-9.

BINEK, Jan a kol., 2007. Venkovský prostor a jeho oživení. 1. vyd. Brno: Georgetown, 140 s. ISBN 80-251-19-5.

CÍSAŘOVÁ, Eliška, PAVEL, Jan, 2008. Průvodce komunálními rozpočty aneb jak může informovaný občan střežit obecní pokladnu. Transparency International – Česká republika, Praha, 94 s. ISBN 978-80-87123-06-5.

ČECH, Jaroslav, et al., 2016. Velké Bílovice: město v kraji vinohradů. 1. vyd. F.R.Z. agency s.r.o., 311 s. ISBN 978-80-88131-15-1.

FRANKE, Antonín et al., 2012. Zmírňování regionálních disparit prostřednictvím rozvoje cestovního ruchu. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 312 s. IBN 978-80-7357-718-6.

HALL, C. M., SHARPLES, L., 2002. Wine Tourism Around the World. Elsevier Butterworth – Heinemann, Burlington, 349 s. ISBN 0 7506 4530 X.

JÁČ, Ivan, 2010. Jedinečnost obce v regionu. 1. vyd. Praha: Professional publishing, 203 s. ISBN 978-80-7431-038-6.

KORDIOVSKÝ, Emil a kol., 2017. Velkobílovičtí vinaři: Z historie a současnosti velkobílovického vinařství. Muzejní a vlastivědná společnost v Brně. 269 s. ISBN 978-80-7875-100-6.

KRAUS, Jiří, 2005. Nový akademický slovník cizích slov A-Ž. 1. vyd. Praha: Academia, 879 s. ISBN 80-200-1351-2.

KREJČÍ, Tomáš, 2010. Regionální rozvoj: teorie, aplikace, regionalizace. V Brně: Mendelova univerzita, 155 s. ISBN 978-80-7375-414-3.

MAIER, Karel, 2012. Udržitelný rozvoj území. Praha: Grada, 253 s. ISBN 978-80-247-4198-7.

MATOUŠKOVÁ, Z., HALUZKA, P., BRANDOVÁ, H., 1992. Úvod do prostorové ekonomiky, Praha: Vysoká škola ekonomická, 112 s. ISBN 80-7079-506-9.

NEČADOVÁ, Věra, 2009. Veřejná správa. 1. vyd. Vysoká škola polytechnická Jihlava, Tisk Edičního oddělení VŠPJ, 143 s. ISBN 978-80-87035-19-1.

PRŮCHA, Petr, 2004. Veřejná správa a samospráva. 1. vyd. Praha: Vysoká škola aplikovaného práva, 241 s. Studijní texty. ISBN 80-8677503-8.

TITTELBACHOVÁ, Šárka, 2011. Turismus a veřejná správa: průniky, dysfunkce, problémy, šance: státní politika turismu České republiky: systémový přístup k řešení problémů. 1. vyd. Praha: Grada, 196 s. ISBN 978-80-247-3842-0.

VYSTOUPIL, Jiří a kol., 2006. Atlas cestovního ruchu České republiky. 1. vyd. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 156 s. ISBN 80-239-7256-1.

WOKOUN, René, 2008. Regionální rozvoj: (východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování). Praha: Linde, 475 s. ISBN 978-807-2016-990.

ZELENKA, Josef, PÁSKOVÁ, Martina, 2012. Výkladový slovník cestovního ruchu. Kompletně přeprac. a dopl. 2. vyd., Praha: Linde Praha, 768 s. ISBN 978-80-7201-880-2.

Elektronické zdroje

Vývoj počtu obyvatel, © 2019. Český statistický úřad [online]. [cit. 2019-01-20]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/>

Regionální rozvoj, © 2015. GAREP, SPOL. S.R.O., Metodická podpora regionálního rozvoje [online]. GaREP, spol. s r.o. [cit. 2019-02-15]. Dostupné z: <http://www.regionálnírozvoj.cz/index.php/regionalni-rozvoj.html>

Regionální politika, © 2015. GAREP, SPOL. S.R.O., Metodická podpora regionálního rozvoje [online]. GaREP, spol. s r.o. [cit. 2019-02-15]. Dostupné z: <http://www.regionálnírozvoj.cz/index.php/pojeti-regionalni-politiky.html>

Aktéři rozvoje venkova, © 2015. GAREP, SPOL. S.R.O., Metodická podpora regionálního rozvoje [online]. GaREP, spol. s r.o. [cit. 2019-02-15]. Dostupné z: <http://www.regionálnírozvoj.cz/index.php/akteri-venkov.html>

Koncepční dokumenty, © 2015. GAREP, SPOL. S.R.O., Metodická podpora regionálního rozvoje [online]. GaREP, spol. s r.o. [cit. 2019-02-15]. Dostupné z: <http://www.regionálnírozvoj.cz/index.php/koncepcni-dokumenty.html>

Orgány Vinařského fondu ČR © 2006-2018. Vinařský fond České republiky, [online]. [cit. 2019-04-15]. Dostupné z: <http://vinarskyfond.cz/o-vf/struktura-fondu/organy/>

Vinařský fond ČR, © 2006-2018. Vinařský fond České republiky, [online]. [cit. 2019-04-15]. Dostupné z: <http://vinarskyfond.cz/>

Výlety na kole, © 2000–2019. město Velké Bílovice, největší vinařská obec v České republice [online]. [cit. 2019-04-03]. Dostupné z: <http://www.velkebilovice.cz/cs/turista/vylety-na-kole.html>

Seznam ubytování ZSDS, © 2019. Velkobílovičtí vinaři – vinařská obec Velké Bílovice [online]. [cit. 2019-04-03]. Dostupné z: <https://www.velkobilovictivinari.cz/ubytovani/seznam-ubytovani-zsds>

Turismus vinařský, © 2014. Arts Lexikon [online]. [cit. 2019-04-03]. Dostupné z: http://www.artslexikon.cz//index.php?title=Turismus_vina%C5%99sk%C3%BD

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

ČSÚ – Český statistický úřad

LVA – Lednicko-valtický areál

ORP – obec s rozšířenou působností

ZSDS – Ze sklepa do sklepa

SEZNAM OBRÁZKŮ

<i>Obrázek 1 - Vývoj počtu obyvatel od roku 1869-2017</i>	31
<i>Obrázek 2 - Hotel Akademie</i>	35
<i>Obrázek 3 - Pension Mlýn</i>	35
<i>Obrázek 4 - Vinařství Petr Skoupil</i>	36
<i>Obrázek 5 - Vila Jarmila</i>	36
<i>Obrázek 6 - Vinný sklípek Na Vyhlídce</i>	37
<i>Obrázek 8 ZSDS</i>	38
<i>Obrázek 7 Putování za vínem – ZSDS</i>	38
<i>Obrázek 9 – ZSDS plakát</i>	39
<i>Obrázek 10 - Svatomartinská slavnost</i>	40
<i>Obrázek 11 - Svatomartinská slavnost</i>	40
<i>Obrázek 12 – logo Slípky</i>	41

SEZNAM TABULEK

<i>Tabulka 1 – Občané podle pohlaví</i>	44
<i>Tabulka 2 – Návštěvníci podle pohlaví</i>	44
<i>Tabulka 3 – Občané podle věku</i>	44
<i>Tabulka 4 – Návštěvníci podle věku</i>	44
<i>Tabulka 5 – Občané podle ekonom. aktivity</i>	44
<i>Tabulka 6 – Návštěvníci podle ekonom. aktivity</i>	45
<i>Tabulka 7 – Turistická atraktivita města</i>	50
<i>Tabulka 8 – Hodnocení jednotlivých oblastí ve městě</i>	51
<i>Tabulka 9 – Projekt č. 1: Vinařský festival s hudbou</i>	60
<i>Tabulka 10 - Projekt č. 2: Propagace akcí a města</i>	62
<i>Tabulka 11 - Projekt č. 3: Pro rodiče s dětmi</i>	63

SEZNAM GRAFŮ

<i>Graf 1: Vývoj počtu obyvatel od roku 1869–2017.....</i>	Chyba! Záložka není definována.
<i>Graf 2 – Roční návštěvnost – občané</i>	45
<i>Graf 3 – Roční návštěvnost – návštěvníci</i>	46
<i>Graf 4 – Nejnavštěvovanější vinařské akce – občané.....</i>	47
<i>Graf 5 – Nejnavštěvovanější vinařské akce – návštěvníci</i>	47
<i>Graf 6 – Počet akcí v letním, zimním období – občané</i>	48
<i>Graf 7 – Počet akcí v letním, zimním období – návštěvníci.....</i>	49
<i>Graf 8 – Spokojenost s kvalitou vinařských akcí – občané.....</i>	49
<i>Graf 9 - Spokojenost s kvalitou vinařských akcí – návštěvníci.....</i>	50
<i>Graf 10 – Zvýšení atraktivity města</i>	52
<i>Graf 11 – Návštěva vinařských akcí mimo město</i>	52
<i>Graf 12 – Dostatek vinařských akcí ve městě</i>	53
<i>Graf 13 – Zlepšení v souvislosti s kulturními akcemi ve městě</i>	54
<i>Graf 14 – Navštěvované kulturní akce.....</i>	55
<i>Graf 15 – Rozšíření kulturních akcí.....</i>	55
<i>Graf 16 – Oblasti zlepšení podle návštěvníků</i>	56
<i>Graf 17 – Získávání informací o kulturních a vinařských akcích.....</i>	57

SEZNAM PŘÍLOH

PŘÍLOHA P I: DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ – OBČANÉ

PŘÍLOHA P II: DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ – NÁVŠTĚVNÍCI

PŘÍLOHA P I: DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ – OBČANÉ

Dotazníkové šetření ke strategii rozvoje cestovního ruchu ve městě Velké Bílovice

Dovolují si Vás oslovit s prosbou o pomoc při vyplnění tohoto dotazníku, jehož výsledky poté použiji v mé bakalářské práci: „Strategie rozvoje cestovního ruchu města Velké Bílovice se zaměřením na vinařství“. Výsledky by měli reflektovat Vaše názory, potřeby a přání v souvislosti s budoucím rozvojem města.

Děkuji za Vaši ochotu a čas,

Eliška Létalová, studentka Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně.

1. **Myslíte si, že je město Velké Bílovice turisticky atraktivní? (vyberte jednu odpověď)**
 - a) Ano
 - b) Ne
 - c) Nevím – nedokáži odpovědět

2. **Jak vnímáte město v níže popsaných oblastech?**
(ohodnotte křížkem známkováním od 1 do 5, 1 – nejlepší, 5 – nejhorší)

Mezilidské soužití
Školství
Zdravotnictví
Kultura a společenský život
Vzhled obce
Sociální služby
Dopravní dostupnost

3. **V jakých konkrétních oblastech je podle Vás potřeba zlepšit situaci, aby se celkově zvýšila atraktivita Velkých Bílovic?**
 - a) Rozsah služeb
 - b) Dopravní dostupnost
 - c) Restaurace a pohostinství
 - d) Ubytovací služby
 - e) Kulturní vyžití
 - f) Informovanost
 - g) Jiné – uveďte:

4. **Navštěvujete vinařské akce ve Velkých Bílovicích? (vyberte jednu odpověď)**
 - a) Ano, pravidelně (více než dvakrát za rok)
 - b) Ano, občas (jednou za rok)
 - c) Ne

5. **Navštěvujete vinařské akce i mimo Velké Bílovice?**
 - a) Ano, v jiném městě na jižní Moravě
 - b) Ano, v Čechách
 - c) Ano, v zahraničí
 - d) Ne

6. **O jaké vinařské akce ve Velkých Bílovicích se jedná? (vyberte všechny akce, které navštěvujete)**
 - a) Výstava vín
 - b) Putování za vínem – Ze sklepa do sklepa
 - c) Zarážání hory
 - d) Svatomartinská slavnost
 - e) Žehnání vína
 - f) Za vinařem do Velkých Bílovic
 - g) Vinařský ples
 - h) Vinařský maraton
 - i) Zpívání pro radost na Belegradech
 - j) Setkání Pod Předníma

7. Kterou z výše uvedených akcí navštěvujete nejraději a proč?
.....
8. Myslíte si, že nabídka vinařských akcí je ve Velkých Bílovicích dostatečná? (vyberte jednu odpověď)
- Určitě ano
 - Spíše ano
 - Spíše ne
 - Určitě ne
9. Uvítali byste vyšší počet vinařských akcí ve Velkých Bílovicích během roku? (vyberte jednu odpověď)
- Ano, hlavně v letní období
 - Ano, hlavně v zimním období
 - Ano, v letním i zimním období
 - Ne
10. Jak jste spokojen s kvalitou vinařských akcí ve Velkých Bílovicích? (vyberte jednu odpověď)
- Velmi spokojen
 - Spíše spokojen
 - Spíše nespokojen
 - Velmi nespokojen
11. Co v souvislosti s kulturními akcemi ve Velkých Bílovicích by podle Vás přispělo k vyšší turistické atraktivitě města. (vyberte jednu odpověď)
- Kvalitní kulturní akce
 - Vyšší počet kulturních akcí
 - Lepší propagaci akcí
 - Kvalitnější nabídku ubytovacích a stravovacích služeb
 - Jiné – uveďte:

Identifikační údaje (vyberte jednu odpověď)

Pohlaví:

- Muž
- Žena

Věk:

- 18–25
- 26–35
- 36–45
- 46–55
- 56–65
- 65 +

Ekonomická aktivita:

- Student
- Zaměstnanec
- Podnikatel
- Nezaměstnaný
- Mateřská dovolená
- Jiné – uveďte:

PŘÍLOHA P II: DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ – NÁVŠTĚVNÍCI

Dotazníkové šetření ke strategii rozvoje cestovního ruchu ve městě Velké Bílovice

Dovoluji si Vás oslovit s prosbou o pomoc při vyplnění tohoto dotazníku, jehož výsledky poté použiji v mé bakalářské práci: „Strategie rozvoje cestovního ruchu města Velké Bílovice se zaměřením na vinařství“. Dotazník je zaměřen na návštěvníky Velkých Bílovic a výsledky by měly reflektovat Vaše názory, potřeby a přání v souvislosti s budoucím rozvojem města z pohledu cestovního ruchu a vinařství.

Děkuji za Vaši ochotu a čas,

Eliška Létalová, studentka Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně.

1. **Navštěvujete vinařské akce ve Velkých Bílovicích? (Vyberte jednu odpověď. Pokud odpovíte NE, pokračujte k otázce č. 5)**
 - a) Ano, pravidelně (více než dvakrát za rok)
 - b) Ano, občas (jednou za rok)
 - c) Ne

2. **O jaké vinařské akce ve Velkých Bílovicích se jedná? (vyberte všechny akce, které navštěvujete)**
 - a) Výstava vín
 - b) Putování za vínem – Ze sklepa do sklepa
 - c) Zarážání hory
 - d) Svatomartinská slavnost
 - e) Žehnání vína
 - f) Za vinařem do Velkých Bílovic
 - g) Vinařský ples
 - h) Vinařský maraton
 - i) Zpívání pro radost na Belegradech
 - j) Setkání Pod Předníma

3. **Kterou z výše uvedených akcí navštěvujete nejraději a proč?**

.....

4. **Jak jste spokojen s kvalitou vinařských akcí ve Velkých Bílovicích? (vyberte jednu odpověď)**
 - a) Velmi spokojen
 - b) Spíše spokojen
 - c) Spíše nespokojen
 - d) Velmi nespokojen

5. **Jaké kulturní akce ve Velkých Bílovicích navštěvujete? (vyberte jednu nebo více odpovědí)**
 - a) Plesy a bály
 - b) Akce pro rodiče s dětmi (např.: Den dětí)
 - c) Festivaly (např.: Ferby Fest, Soutěž ve vaření zelňaček)
 - d) Folklorní akce
 - e) Jiné – uveďte:

6. **Které z níže uvedených akcí byste ve Velkých Bílovicích uvítal/rozšířil? (vyberte jednu nebo více odpovědí)**
 - a) Kulturní akce pro rodiny s dětmi
 - b) Kvalitní vinařské akce
 - c) Folklorní akce
 - d) Festivaly
 - e) Jiné – uveďte:

7. **Uvítal byste vyšší počet kulturních a vinařských akcí ve Velkých Bílovicích během roku? (vyberte jednu odpověď)**
- a) Ano, hlavně v letní období
 - b) Ano, hlavně v zimním období
 - c) Ano, v letním i zimním období
 - d) Ne
8. **V jakých konkrétních oblastech byste jako návštěvník uvítal ve městě zlepšení? (vyberte jednu nebo více odpovědí)**
- a) Dopravní dostupnost
 - b) Restaurace a pohostinství
 - c) Ubytovací služby
 - d) Kulturní vyžití
 - e) Informovanost – lepší propagace kulturních akcí
 - f) Jiné – uveďte:
9. **Odкуда získáváte informace o kulturních a vinařských akcích ve Velkých Bílovicích? (vyberte jednu nebo více odpovědí)**
- a) Oficiální webové stránky města
 - b) Jiné webové stránky
 - c) Facebook
 - d) Plakáty
 - e) Tisk
 - f) Jiné – uveďte:

Identifikační údaje (vyberte jednu odpověď)

Pohlaví:

- a) Muž
- b) Žena

Věk:

- a) 18–25
- b) 26–35
- c) 36–45
- d) 46–55
- e) 56–65
- f) 65 +

Ekonomická aktivita:

- a) Student
- b) Zaměstnanec
- c) Podnikatel
- d) Nezaměstnaný
- e) Mateřská dovolená
- f) Jiné – uveďte: